

KONSERVAATTORI

POHJOISMAISEN KONSERVAATTORILIITON SUOMEN OSASTO RY
NORDISKA KONSERVATORFÖRBUNDETS FINLÄNDSKA SEKTION RF
NRO 123 1/2016

PKL Pohjoismaisen konservaattoriliiton Suomen osasto ry.
c/o Suomen museoliitto
Annankatu 16 B 50
00120 Helsinki

www.konservaattoriliitto.fi

Konservaattoriliiton lehden toimituskunta

Anna Rajainmaa
päätoimittaja/taittaja

Stina Björklund
toimittaja

Satu Haapakoski
taittaja

Erika Tiainen
Toimittaja

Marleena Vihakara
Toimittaja

Kongressityöryhmä
Toimittajia, kirjoittajia,
kuvaajia jne.

Seuraava numero
123 2/2016 ilmestyy syyskuussa 2016

Aineistot tuleviin lehtiin tulee toimittaa
seuraavasti:
2/2016 15.8.2016 mennessä
1/2017 31.01.2017 mennessä
osoitteeseen:
pkllehti@gmail.com

Kannen kuva:
Yksi Lena Wikströmin kunnostamista
Tuomiokirkon apostolipatsaista.
Kuva: Anna Rajainmaa.

Painovuosi 2016
ISSN 0780-0223
Levikki 300 kpl
2 numeroa vuodessa

Painopaikka:
Picaset Oy
Höyläämötie 18 A
00380 Helsinki

Osoitteenmuutokset ja
puuttuvat lehdet:
[jasenasiasihteeri\(at\)](mailto:jasenasiasihteeri(at)konservaattoriliitto.fi)
konservaattoriliitto.fi

Pohjoismaisen konservaattoriliiton Suomen osasto ry ja Konservaattoriliiton lehti
eivät vastaa artikkelien ja ilmoitusten sisällöstä. Lehden toimitus varaa oikeuden muokata aineistoa.

pääkirjoitus

Pidät parhaillaan kädessäsi (tai katsot näytölläsi) ensimmäisiä todisteita lehtiudistuksestamme. Formaatti on hieman kasvanut ja ulkoasussakin on tapahtunut muutoksia. Pääkirjoitus syntyi, kun yhdistimme puheenjohtajan palstan ja toimituksen terveiset. Tämä vuoden 2016 ensimmäinen *Konservaattori* poikkeaa niin aikaisemmista kuin tulevistakin lehdistä; muodollisesti eräänlaisena välivaiheena vanhan ja uuden lehden välillä, ja sisällöllisesti täysin omanlaisena.

Konservaattori 1/2016 on omistettu viime vuoden megatapahtumalle, Monumental Treasures -konservointikongressille. Tämän lehden toimittajakunta on ollut harvinaisen suuri, koska mukana lehden teossa ovat olleet kaikki kongressityöryhmän jäsenet sekä monet kongressivieraat.

Kongressia suunnitellessamme tähtäsimme kerrassaan kliseisesti rentoon ja tuoreeseen lähestymistapaan — ja vaikka tämä kuulostaakin omakehulta, onnistuimme mielestämme hyvin tässä tavoitteessa. Halusimme saman rentouden ja tuoreuden näkyvän myös tämän numeron sivuilla. Jutuissa pyrimme henkilökohtaisen kokemuksen välittymiseen ja erilaisten näkökulmien esille tuomiseen. Kuvia olemme viljelleet ylenpalttisesti ja moni kongressivieras varmaan löytääkin itsensä tämän lehden sivuilta.

Tämän lehden myötä on tullut aika jättää kongressi kultaisiin muistoihin ja siirtyä eteenpäin. Lehden uudistus on yksi kevään projekteista ja nyt kun vuoden ensimmäinen lehti on saatu työpöydiltä postilaatikoihin, voimme aloittaa suunnittelun. Otamme edelleen vastaan ehdotuksia ja ideoita lehden suhteen!

Kevään koulutuspäivän aikana pääsemme tutustumaan Tukholman museoiden konservointiosastoihin. Matkajärjestelyiden vuoksi ilmoittautumisaika päättyi jo ennen tämän lehden ilmestymistä. Matkasta tiedotettiin jäseniä jäsenrekisterissä oleviin sähköpostiosoitteisiin ja epävirallisten kanaviemme (konservaattorit postilista ja Facebook) kautta. Jatkossakin tulemme lähettämään tiedotuksia liiton toiminnasta ja laskut sähköpostilla, joten jos et ole vielä päivittänyt tietojasi meille tai yhteystietosi ovat muuttuneet, tee se mahdollisimman pian. Linkki löytyy [www-sivuiltamme jäsenyyssivustolta](#).

Niin ja jos tämän lehden luettuasi innostuit lähtemään mukaan Konservaattoriliiton toimintaan, ota rohkeasti yhteyttä hallituksen jäseniin tai toimihenkilöihin.

Hyvää kevään alkua toivottavat

JAANA KATAJA,

Konservaattoriliiton hallituksen puheenjohtaja

ANNA RAJAINMAA,

Monumental Treasures -teemalehden päätoimittaja

Kongressityöryhmä ihastui Susanna Eklundin ja Christina Daniellin artikkelia sulostuttaneeseen aasiin siinä määrin, että se julistettiin kongressityöryhmän epäviralliseksi maskotiksi. Susannan kertomus kongressista sivulla 52. Kuva: Anna Erving 2005.

sisältö

Vielä kerran tunteella: ihmiset kongressin takana

Kongressityöryhmän tarina s. 6

Kuka kukin on s. 16

Me kysymme, me vastaamme:
kongressityöryhmän ryhmähaastattelu s. 18

Kongressijulkaisu - kuinka sellainen tehdään? s. 22

Ekskursiokohteiden esittelyt

Presidentinlinna s. 24

Tamminiemi s. 26

Kansalliskirjasto s. 28

Mari Lehtinen ja Sanni Vuorisalo: Kansalliskirjaston lukusalien
holvattujen kattojen konservointityöt s.29

Laura Väisänen: Kansalliskirjaston kolmen pääsalin palkistojen
ja kapiteelien konservointi s. 30

Laura Mikkola: Kansalliskirjaston lehterin kaiteiden konservointi
– pintakäsittely ja sen ongelmat s. 31

Seurasaari s. 32

Hietaniemi s. 35

Suvi Leukumaavaara: hautamuistomerkkien haasteellinen asema
kulttuuriympäristön suojelun ja taiteen tutkimuksen välimaastossa s. 40

Paimio s. 42

Monumental Treasures -Congress and
the Paimio Sanatorium: Nina Robin s. 44

Kokemuksia kongressista

Pikkulauantai-illan huumaa - kongressin iltajuhla
Hakasalmen huvilassa s. 46

Tuulikki Kilpinen: Lena Wikström kunniajäseneksi s. 48

Hanne Mannerheim: Posterilla Monumental Treasures
-kongressiin s. 51

Susanna Eklund: Kongressitunnelmia Helsingistä s. 52

Elisa Carl: My First Congress Experience s. 54

Lea Parvio: Kahdeskymmenes NFK Kongressi
"ulkomaalaisen" silmin s. 56

Sarjakuva: Kongressi kätyrinäkökulmasta s. 58

Kongressin sponsorit s. 60

Onko elämää kongressin lisäksi? On!

PKL tiedottaa

PKL:n kevään koulutuspäivät Tukholmassa s. 63

Kevätkokouskutsu s. 64

Apurahojen hakeminen s. 65

Raporttia lehtiudistuksesta sekä
lehden nimikilpailun ratkaisu s. 65

Hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt s. 66

mistä ON KONGRESSIVALMISTELUT tehty?

- yhteisestä päämäärästä,
heitäytymisestä,
hauskuudesta,
sitoutumisesta,
sushista ja
KOKOUSKARKEISTA

Tervetuloa mukaan tällä erää ihan viimeiseen Monumental Treasures -kongressipyöritykseen. Tämä lehti on yhteenveto ja samalla kiitos koko ammattikunnalle hienosta yhteistyöstä ja -hengestä kongressissa. Tarkoitus on avata kongressityöryhmän tekemisiä ja jättää tietotaitoa ja kannustimia seuraaville järjestäjille ennen kuin kaikki on unohtunut. Yllättävän vaikeaa tämä on jo nyt, tuntuu että kongressista on todella kauan. Toivottavasti nautitte, vielä kerran. Tämän lehden jälkeen jäämme odottamaan Suomen seuraavaa NKF-kongressia vuonna 2030.

Hetki ennen kongressin alkua...

Kokous Bio Rexissä keväällä 2014.

Turun linnassa, 8.11.2013 pidetyssä Pohjoismaisen konservattoriliiton syyskokouksessa, käteni nousee ilmaan... Olen juuri ilmoittautunut vapaaehtoisesti (!) sekä hallitukseen että kongressityöryhmään. Melko kohtalokas kädennosto, jonka eräänlainen lopputyö lepää nyt tässä lehdessä.

Lokakuun 21. päivä 2015. **Jaana Kataja** ja minä seisomme turkoosien Monumental Treasures -kongressiviirien alla Kansallismuseon auditorion sisääntuloaulassa. Hymyntapaiset ovat jännittyneet. Ensimmäiset osallistujat hakeutuvat ilmoittautumistiskille. Ensimmäisen ulkomaisen puhujavieraan vastaanotto, kättely: "Mr. **Will Shank**, how do you do?". Ja siitä se lähtee, kaikki loputkin kansainväliset vieraat kätellään, hätäisiä kuulumisia vaihdetaan ja kongressi voi alkaa. On aivan järjetömän huojentavaa sanoa: "Finally it is time for the congress!".

Kongressipäiviä ja avajaissanoja kohti kuljettiin kuitenkin melkein 2 vuotta.

KEVÄT 2014

KOKOUKSIA, KOKOUKSIA... VAI HENGÄSTYTTÄVIÄ KOKOUKSIA

Vuoden 2014 ensimmäistä kongressityöryhmän kokousta seurasi joka kuukausi yksi kokous syyskuuhun 2015 asti. Kokoukset sijoituivat työpäivän päätteeksi ja kestivät keskimäärin 4 tuntia. Välillä pelkästään istuminen tuntui kohtuuttomalta, mutta nyt sanoisin, että onnistunut kongressi on asiapitoisten kokousten ja hyvien pakaralihasten liitto. Ja sitoutumista, sitä se on. Vapaaehtoisuus on puhdasta hulluutta ja onneksi meitä hulluja riitti!

Kongressin aihe, "Monumental Treasures", esitettiin Suomelle liittoneuvoston kokouksessa vuonna 2013.

Aihe oli mitä sopivin, sillä Helsingissä oli meneillään lukuisia monumentaalaisia konservointi- ja restaurointikohteita, jotka työllistivät suuren määrän rakennusperinnön ammattilaisia. Yllättävän helposti monumentaalaisia konservointikohteita löytyi muiltakin konservointialoilta.

TYÖ ALKAA

Vuoden 2014 ensimmäinen kokous, johon osallistun, pidetään Skypen välityksellä. En muista siitä muuta kuin Jaanan saunalookin pyyheliina turbaanina päässä, **Nina Jolkko-nen-Poranderin** poikien taustaaänet ja **Mari Saaren** katoamisen virtuaalitaivaalle.

17.2.2014 vuoden toinen työryhmäkokous pidetään Bio Rexin lämpiössä. Ikkunasta näkyy luminen, ratsastava Mannerheim ja Eduskuntatalo odottaa remonttipeitteitä. Esityslistalla

Huomatkaa satsaus kokoustarjoiluihin!

olevat asiat tuntuvat nyt ihan has-suilta: kongressin nimen, ajankohdan ja paikan valinta. Esityslistalta löytyy myös kongressin tiedotussuunnitelma sekä – ei ollenkaan vähäinen asia – Call for Papers -tekstin laatiminen ja sen jakelu. Olemme heti varmoja, että haluamme järjestää kansainvälisen, englanninkielisen kongressin, vieläpä hienon sellaisen. Graafikon etsintä aloitetaan välittömästi. Hänestä näyttää tulevan ainoa palkkaa nauttiva kongressityöhön osallistuva. Kou- kous- ja kongressipaikan innoittamana päätetään, että kongressin ilme pyydetään Bio Rexin 1930-lukuisesta väri- sekä typografian maailmasta.

Muitakin aiheita on: ohjelmanlinja, työnjaot, sponsorikategoriat, pre-printin raakahahmottelua sekä kokonaisaikataulun hahmottamista. Kaikki pitää yrittää muistaa ja viedä eteenpäin järkevässä järjestyksessä.

Vapaaehtoistyöskentelyssä on tärkeää saada työt jaettua siten, että niihin löytyy jonkinlaista osaamista tai villi halu oppia uutta. Ja ihan totuuden nimissä, kokemusta kongressin tekemisestä ei ollut kuin **Kaisu Voutilaisella** vuoden 2001 kongressista, eli oikeastaan kaikki piti aloittaa alusta. **Kaija Steiner-Kiljuselta** – edellisen Suomen isännöimän NKF-kongressin puheenjohtajalta – saatua kongressimateriaalia hyödynnetään niin paljon kuin mahdollista. 15 vuotta on kuitenkin pitkä aika kongressien välillä ja moni asia muuttuu, jopa valuutta.

Keväällä 2014 kongressin työtehtävien hoito on jo täydessä vauhdissa, mielenkiintoinen joukko konservointialan ja rakennusperinnön asiantuntijoita on vastannut myönteisesti keynote-puhujakutsuihin. Call for papers -kutsua on levitetty laajalti eri osoitteisiin, mukana on mm. NKF:n eri maiden sähköpostilistat, ICOM-CC, IIC, Cons DisList,

MOK, alan oppilaitokset ja arkkitehtitoimistoja.

Työtahti on melko hullu. Ennen kesää täytyy olla päätettynä kaikki suuret linjat. Budjetti- ja sponsorikategoriat ja sopimuspaperit on laadittu. Ensimmäinen apurahahakemus on kirjoitettu. Kaikki tieto niiden tekemiseksi on googletettu tai varastettu, ja tietotaitoa lainattu työpaikoilta.

SYKSY 2014

MUUTOKSIA SUUNNITELMIIN

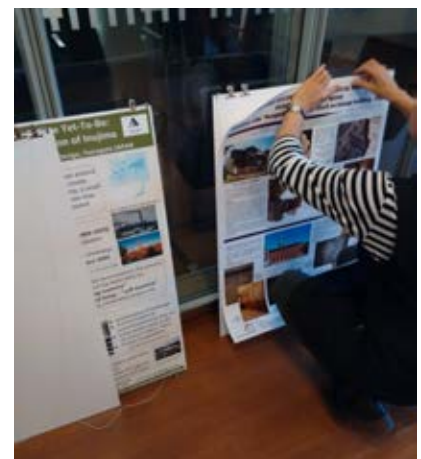
Syksy alkaa vauhdikkaasti henkilö- ja työtehtävämuutoksilla. Erään kokouksen jälkeen helmi-maaliskuussa 2014 Nina, kongressityöryhmän ensimmäinen puheenjohtaja, palasi jälleen iltajunalla kotiin Pohjanmaalle. Saavuttuaan keskiyöllä juna-asemalle kotimatka jatkui vielä 100 km autolla sakeassa lumipyryssä, 30 km tuntivauhdilla, ojan kautta kotipihalle. Harkittuaan muutaman kerran tosissaan työ- ja kotikuvioita yhdistettynä kongressivastuuseen, Nina jätti sekä liiton että kongressin puheenjohtajuuden samalla kertaa, syyskuussa 2014.

Syyskokouksessa Jaana asettuu PKL:n hallituksen luottamuksella ehdolle liiton varapuheenjohtajan paikalta liiton puheenjohtajaksi ja tulee valituksi. Kongressin talousvastuu jää luontevasti edelleen Jaanalle. Edistyksestä on, että hänen kokouspäiviinsä uppoaa ainoastaan viisi tuntia bussissa istumista. Minua pyydetään ottamaan kongressin kokonaisvastuu sekä johtamaan kongressi maalin. Onneksi työnantajamme ajattelevat, että kongressityö on arvokasta, jopa siinä määrin, että työajalla saattaa matkustaa Helsingissä pidettäviin kokouksiin. On muutenkin hienoa, että museoalan luottamustehtävien hoitoon osallistuminen nähdään merkityksellisenä.

Uusi kongressitila pitää myöskin löytää, sillä Bio Rexin tilavaraus on peruttu Lasipalatsin/Amos Andersonin taidemuseon laajennusremontin vuoksi. Mahdollisia kongressitiloja käydään läpi jopa 11 kappaletta, näistä kahteen tehdään tutustumiskäynnit ja pyydetään tarjoukset. Kumpikaan ei istu kongressin budjettiin. Tavattoman jännittävän odotusajan päätteeksi Kansallismuseon auditorio saadaan sponsorisopimuksella veloituksetta kongressin käyttöön. Tämä on yksi aivan käänteentekevä asia suunnittelussa ja erityisesti rahoituksessa. Eläköön kollegiaalinen apu!

ABSTRAKTIT

Ensimmäinen tärkeä päivämäärä tavoitetaan 24.10.2014, jolloin call for papers päättyy ja abstrakteihin tutustuminen ja esiintyjien valintaprosessi käynnistyy. Siitä alkaa hahmottua kongressin sisältö sellaiseksi, jona me kaikki sen lopulta kuulemme. Abstrakteja ja posteriehdotuksia tulee yhteensä 51 kappaletta, joista valitaan 15 kongressityöryhmän kesken äänestämällä ja 5 siten, että ne sopivat kokonaisuuteen ja että kaikki konservointialat ovat edustettuina. Abstrakteja ei määrällisesti tullut paljon, mutta ne sopivat hyvin haluttuun aihepiiriin

Postereiden ripustusta

Julkaisutyöryhmä sekä graphic designerimme Roy Haapakoski, joka jostain kumman syystä vaikuttaa hieman ahdistuneelta...emme voi ymmärtää miksi...

Julkaisut tuoreena painosta

ja valinnat syntyvät yksimielisesti.

Katja Luomalla on hyviä huomioita rakennusperintö- ja interiöörisisältöistä abstrakteista.

Posterien valinta ja siitä tiedottaminen valituille pakotetaan valmiiksi joulukuun alkuun. Monissa postereissa on täysin aineesta esitykseksi ja artikkeliksi, mutta kolmen päivän ohjelmavaihtelu on jo käymässä ahtaaksi. Postereita valitaan yhteensä 10 kappaletta. Ohjelman minuuttiaikataulu jännittää ihan loppuun asti: onko ohjelma liian tiukka ja ahne, jääkö taukoihin ja seurusteluun tarpeeksi aikaa, syntyykö ei-toivottu kiireen tunne...

TALVI 2014

JOULUKIVAA

Loppuvuoden pöytäkirjoja ei löytenyt, mutta hämärästi muistan jakanneeni joulutehtäviä kaikille...

Joululoma ja vuodenvaihte ovat loputonta kirjeiden kirjoittamista. Ei! Koko kongressi oli sitä, loputonta asiategstin tuottamista, koko ajan ja joka suuntaan. Ohjeita, tiedotteita, tiedusteluja, anomuksia, lomakkeita, kyselyitä, sopimuksia ja pyyntöjä. Suomeksi ja englanniksi. Enpä tullut ajatelleeksi, miten vähän pidän siitä! Tekstin tuottaminen on minulle työstä ja hidasta. Luojan kiitos

kirjoittamisesta ei tarvitse selviytyä yksin. Jaanalla on esimerkiksi aivan ilmiömainen kyky löytää ja etsiä tietoa sekä muokata ja käyttää sitä hyväksi.

KEVÄT 2015

JULKAISU

Vuoden 2015 alussa **Marleena Viha-karan** vetämä innostunut ja ahkera julkaisutyöryhmä, pohjanaan PKL:n lehtityöryhmä eli Marleenan lisäksi **Satu Haapakoski** ja **Anna Rajainmaa**, aloittaa toden teolla julkaisun koostamisen. Julkaisutyöryhmä kasvaa samaa tahtia tehtävämäärän kanssa: mukaan pääsi – tai joutui? – monta tarkkaa kielipoliisi-konservaattoria, kun kevään edetessä **Stina Björklund**, **Erika Tiainen** ja viimeiseksi **Kaarina Holmqvist** liittyivät mukaan uljaaseen kongressityöryhmään!

Jo hyvin aikaisessa vaiheessa päätämme, ettemme tee tieteellistä vertaisarvioitua artikkelisarjaa, vaan kongressijulkaisun. Onneksi meillä oli järkeä emmekä lähteneet urheilemaan sillä saralla, sillä haasteita, töitä ja opittavaa julkaisun kimpussa riittää näinkin. Päämääränä on, että julkaisu valmistuu syksyllä 2015 ja se jaetaan osallistujille ilmoittautumisen yhteydessä.

Helmikuussa luemme artikkelit ensimmäistä kertaa ja se on melkoisen kutkuttavaa. Aluksi ja tuoreeltaan kirjoittajien nimet, tittelit ja artikkelit ovat iloista sotkua kaikkien päässä, mutta kevään ja kesän myötä ne tulevat yhä tutummiksi ja käy selväksi, että haaviimme on käynyt todella kelpo joukko sisältörikkaita konservointiartikkeleita.

Tekstiä editoidaan kolme lukukierrosta. Toiselle lukukierrokselle toukokuussa pyydetään lukuisia eri

alan konservaattoreita arvioimaan tekstien sisältöä. Saimme näiltä lukijoilta tärkeää palautetta ja kirjoittajat mahdollisuuden hioa tekstejään lisää. Suurkiitos kaikille.

LISÄKIERROKSIA

Maaliskuun alussa kongressityöhön tulee jälleen uusia kierroksia, kun vierailukohteet, iltaohjelma, puhe- ja miestiedustelut sekä koulu- ja opiskelijayhteistyö pitää aloittaa. Tämä on mukava vaihe, sillä mukaan tulee paljon tuttuja ja tuntemattomia konservaattoreita suunnittelemaan ja auttamaan. Vaihe on myös ajankäytöllisesti tosi haastava, sillä moni asia pitää hoitaa työaikana – niin myös se päivätyö... Tiukoille ottaa ja syylisyydentunne seuraa tekemistä.

KEYNOTE SPEAKERS

Kaikki kutsutut puhujat, keynote speakersit, saadaan kevään aikana kiinni ja heidän osallistumisensa kongressiin lopullisesti varmistettua. Pientä jännitystä asian tiimoilta kyllä koetaan hetken, sillä töitä paahtaessa minulta on unohtunut pitää puhujia ajan tasalla ja tiedottaa, että kongressin suunnittelu etenee ja kutsut ovat todellakin voimassa. Ups.

RAHANKERUUTA

Myös ilmoittautumiset tulevat ajan-kohtaiseksi ja sitä varten budjettiin liittyvät asiat tulisi olla hyvin selvillä. Eivät ole. Apuraha-anomukset eivät ole tuottaneet alkukeväästä vielä euroakaan... Tyhjä kassa huolestaa ja on ihan outoa työskennellä, mennä satanen lasissa eteenpäin ja vain kylmästi luottaa, että kyllä se raha jostain saadaan. Muutama konservointiyrittäjä on lähtenyt mukaan aikaisessa vaiheessa, mikä on suuri

onni, sillä ne varat käytetään suoraan suunnitteluvaiheen juokseviin kuluihin. Osallistumismaksuilla katetaan suurin osa kuluista, mutta maksu halutaan pitää alhaisena, jotta mahdollisimman moni konservaattori pääsee osallistumaan.

Loppukeväästä rahankeruuseen on valjastettu koko työryhmä ja kaikkiin mahdollisiin konservointimateriaali-, säilytyskaluste-, laite- ja huoltofirmoihin otetaan yhteyttä. Sponsorointi on minulle täysin vieras ja epäkiinnostava aihe, mutta ei enää tämän kokemuksen jälkeen. Netistä kaivan perustietoa kulttuurialan sponsoroinnista; mitä sponsorointi tarkoittaa, mihin se velvoittaa, sekä potkua ryhtyä toimeen. Jos pelkäsin sieluni menettämistä, niin kyllä se on edelleen tallella. Apurahahakemusten laatiminen ja niiden täyttäminen vaatii myös melkoista tieto- sekä puhdasta lukutaitoa: onneksi Stina osaa lukea, on rauhallinen sekä tarkka – lopulta hakemuksen laatimisesta selvittää. Hakemisen taito on aivan välttämätön, sillä apurahan osuus on merkittävä osa budjettia. Tässä minulla on vielä sarka opittavana.

Kun tieto ensimmäisestä apurahasta Svenska Kulturfondenilta saadaan keväällä 2015, olo on ennen kaikkea helpottunut ja vanne pään ympärillä löystyy hieman. Kesällä 2015 tunne on jo kuin Eurojackpot-voittajalla, kun kongressin taloudenhoitaja **Henna Koskinen** ilmoittaa, että tilille on ilmestynyt Waldemar von Frenckells Stifelseniltä 8.000 euron suuruinen apuraha. "Woohou!", huudetaan yhteisestä suusta. Kirje – tieto myönteisestä päätöksestä – oli jäänyt lepäämään Museoliiton toimistossa sijaitsevaan postilaatikkoomme Annankadulle. Kongressiin on aikaa 4 kuukautta.

KESÄ 2015

Kesäkuun kokousmuistio on kuusi-sivuinen. Olen oppinut purkamaan Sofiankadun 5. krs:n hälytykset eikä kokouksen loppumiselle ole takarajaa, tyhmä! No, tässä vaiheessa järjestelyjä asioita ei voi enää siirtää, vaan kaiken kimppuun on käytävä epäröimättä ja sitä taitoa onkin jo ehditty harjoitella. Julkaisun speksejä viilataan tosissaan: loppukesän

ja alkusyksyn aikana artikkeleita on alettava taittamaan ja julkaisun koevedos on lähetettävä syyskuussa painoon, jotta valmis julkaisu ehtii kongressikasseihin.

Kesäkuun alussa kongressiin on ilmoittautunut 133 henkilöä – mahlia, sanoisi Jaana. Vierailukohteiden sisältö, esittelijät ja ryhmäkoot alkavat olla selvillä. **Pia Klaavu** on tunnollisesti päivittänyt kohteiden esittelytekstit Konservaattoriliiton nettisivuille, kansainvälisesti, joskus Pariisista käsin.

Myös chairpersonit varmistuvat: **Kaija Steiner-Kiljunen, Kirsi Hiltunen, Riitta Koskivirta, Tuulikki Kilpinen, Eero Ehanti** ja **Anne Vesanto** sekä pohjoismaiset kollegat **Susanne Kaun** ja **Karen Borchersen** ovat myöntämielisiä ja suorastaan innostuneita kongressista. Kaikki sellainen ilo ja helpous on yksinkertaisesti ihanaa! Artikkelit luvataan lähettää viimeistään syyskuussa, jotta chairpersonit pääsevät tutustumaan "omiin" esiintyjiinsä.

Kätyrit tehtäviään suorittamassa...

Tiivistunnelmainen ja tehokas hyttikokous. Suosittelemme kaikille!

11 laatikkoa kuohuviiniä. Sekä lapio. Varmuuden vuoksi.

PAPERIKONSERVAATTORI- OPISELIJAT

Yhteistyö Metropolian kanssa on alkanut kevättapaamisella **Päivi Uk-kosen** kanssa Metropolian Tikkurilan toimipisteessä, jossa tulevaisuuden konservaattoreita koulutetaan. Myöhemmin kesällä Kansallismuseon auditoriossa tarkastetaan lähetystekniikka, sillä koululle on päätetty järjestää videoyhteys kongressista. Mahdollisuus tarjota tällä tavalla opiskelijoille tilaisuus osallistua kongressiin koulusta käsin on ainutlaatuinen ja kohtuullisen helppo toteuttaa. Tai noh, olihan siinä vähän säättöä ensimmäisenä kongressipäivänä.

Paperikonservaattoriopiskelijat pyydetään avuksi kongressiin. Järjestämme Annan kanssa Helsingin kaupunginarkistossa infotilaisuuden ja kerromme kongressista ja siitä, minkälaisia tehtäviä meillä olisi heille. Kaikki vaikuttavat innostuneilta ja kysyvät hauskoja kysymyksiä ja haluavat osallistua. Pienellä

pelottelulla testataan todellista intoa, mutta edes (vierailukohteessa) Tamminiemen huvimajan alarinteessä päivystäminen ja tehtävään kuuluva, rinteestä mahdollisesti (mutta toivotavasti ei) alas vierivien kongressivieraiden syliin koppaaminen ei tunnu pahalta pestiltä näissä opiskelijoissa! Ja kukapa voisi kieltäytyä mikki- ja kellotyttörooleista, respa-vahtikoiran ja vierailujen perämiehinä olemisesta tai iltatilaisuuden jokamies-tehtävistä. Jopa Annan lanseeraama "kätyri"-titteli saa hyväksynnän. Ja jälleen asioiden sujumiseksi on parasta laatia ohjeita ja tehdä listoja, kirjata yhteystietoja, jakaa vastuut ja varamiehet sekä muistaa jakaa ja päivittää tietoa.

Kongressipäivien ajan mukana on hyvä kööri opiskelijoita. He hoitavat tehtävät hyvin ja tuovat hauskaa meininkiä sosiaalisella parveilulla respatiskin ympärillä.

SYKSY 2015

KUOHUVIINIÄ

Syyskuun 26. päivä 2015 pidetään tiivistunnelmainen kokous. Paikkana Tallinnan laiva, 10 hengen porukka, 4 hengen hytissä. Kun laiva tuuppaa laituriin Tallinnassa, on kongressipäivien kulku kerrattu ja viimeiset tehtävät ennen kongressia jaettu. Huippuunsa vietyä tehokkuutta!

Aluksi Tallinnan kuohuviini-noutomatka on tietysti vitsi, mutta ajan kanssa näyttää mitä todennäköisemmältä, että joku senkin keikan joutuu tekemään. Varhaiskeväällä, tilanteen ollessa vielä luonnottoman heikoilla kantimilla, päädymme toteuttamaan reissun yhdistettynä tyhy- sekä viininhakumatkana. Matkatuliaisina tuomme Hakasalmen huvilassa pidettyyn iltavastaanottoon 11 laatikollista kuohuviiniä ja kongressikasseihin 4 laatikollista ksytilolipurukumia. Juomat kuljetetaan ja peitellään Sadun taloyhtiön kellarikomeroon. Sadun ja Kaisun

autoilla on myös käyttöä, jotta viiniralli saadaan Hakasalmen huvilaan sekä pullot kuljetettua sieltä pois, kaikki tyhjinä tietenkin!

LOKAKUUSSA

Käymme Kansallismuseon auditoriossa harjoittelemassa ohjelman läpimenoa, tutustumme ja testaamme tekniikkaa, huhuilemme mikrofoniin (minä ensimmäisen kerran koskaan) ja yritämme kuvitella mitä se sitten on... Apua, yhtäkkiä tuntuu, että kaikki on ollut siihen asti helppoa! Onneksi on olemassa ihana ryhmätuki ja kannustus – se toimii. Tekniset järjestelyt, screenille heijastettava ohjelma sekä mainostajien ja sponsoreiden tekstit ja logot tarkistetaan, Satu ja Anna säteilevät, kun he saavat haastaa laitteistoa.

RESPATYTÖT

Respatytöt -työnimellä hommia tekevät ilmoittautumistiskin takana

ansiokkaasti kongressitiedottajana toimiva Mari sekä **Heidi Gustafsson**, **Salme Vanhanen** ja **Lea Parvio**. Etukäteisilmoittautuminen tiistai-iltana 20.10. tuo paikalle mukavan määrän Helsinkiin jo saapuneita kongressivieraita. Tunnelma on kiva ja jännitys pääsee hieman purkautumaan. Resporukan käsistä lähtevät maailmalle ihan-itse-suunnitellut nimikyltit ja kongressimateriaalista pullistelevat kanvaskassit sekä Monumental Treasures -kongressijulkaisu.

ILTAOHJELMA

Iltaohjelma on kongressin esityslistoilla alusta asti piristeenä. Ajatus illanvietosta on yksimielinen; rentoa menoa, kollegoihin tutustumista ja seurustelua heti kongressin aluksi, kuohuviiniä sekä pientä syötävää. Hakasalmen huvila, Musiikkia! -näyttely ja meneillään oleva tilavuokratkoikeilu; juhlaa, tanssia, orkestereita ja bändejä museotiloissa – hmm, miksen ollut sitä tullut ajatelleeksi?

Kun rakennuksen käyttöluupa on saatu museon johtajalta, järjestelyt ovat yksinkertaiset: entuudestaan tiedossa oleva discokuningas tilataan tanssittamaan porukkaa, Tallinnasta tuodut kuohuviinit roudataan kellariin odottamaan ja Kaisun kilpailuttama catering järjestää cocktailpalatarjoilut. Ja mikä parasta minulle, kaupunginmuseon kollegat auttamassa ja juhlimassa. Kun rahaa on nyt sijoittaa myös iltajuhlaan, pystymme luopumaan tee-se-itse-karjalanpiirakoiden rypytystalkoista, emmekä joudu myöskään kuohuviiniä läiskyttelemään!

Lena Wikströmin esittäminen PKL:n kunniajäseneksi oli Lenan vanhan oppilaan ehdotus. Hetki oli paras mahdollinen, Lenan yritys Ars Longa Oy on konservoinut mm. Helsingin Tuomiokirkon katolle sijoitetut sinkkiset apostolipatsaat – monumentaalinen kohde jos mikä! Tuulikki Kilpisen ja Lenan dialogista syntyi tavattoman hauska ohjelmanumero illanviettoon.

Kirjoittamista saa harrastaa kongressin kahvitauoille asti...ja vielä niiden jälkeenkin. Satu onnittelee itseään audioteknikon nakista, johon ei kirjoitustehtäviä (yhtä paljon) kuulu.

Respatytöt Heidi, Salme ja Lea.

LOPUKSI

Syksyjen 2014-2015 välillä romaanit jäivät lukematta ja metsämarjat poimimatta. Perhe söi kehnosti, mutta kahdet ylioppilasjuhlat juhlittiin, tyttäret muuttivat pois kotoa ja mies ulkopaikkakunnalle opiskelemaan, kotiimme muutti alivuokralaiseksi ulkomaalainen konservaattoriharjoittelija ja töissä monumentaalinen konservointityö valmistui. Melkoisen hienoa menoa.

Kiitos ihanalle työryhmälle, oli huipua tehdä kongressi kanssanne!

Kiitos **Tonylle** loputtomista englannin kirjoitus- ja kielioppivirheiden korjauksista, sitä kiitollisuuden velkaa on ilo maksaa koko loppu avioliitto ja ihan koko ryhmän edestä. Kiitos yleisölle, upeata, että osallistuitte.

MAARIT JONES

Monumental Treasures kongressityöryhmän puheenjohtaja, Helsingin kaupungin museo, tekstiilikonservaattori.

Mikäs sen parempi paikka konservaattoreille laittaa jalalla koreasti kuin museo? Disco Animal opastaa.

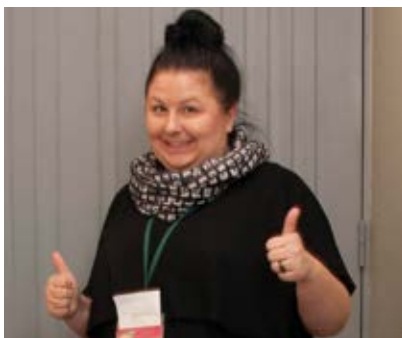

KUKA KUKIN ON?

STINA BJÖRKLUND

Esinekonservaattori AMK, FM Kulttuuriperinnön tutkimus. Stina oli kongressityöryhmän virallinen kielipoliisi ja julkaisutyöryhmän ryhti sekä vastasi mm. yhteyksistä Kansallismuseoon. Työskentelee tällä hetkellä Suomen kansallismuseossa konservaattorina.

SATU HAAPAKOSKI

Esinekonservaattori AMK. Kongressissa Satu oli mukana mm. julkaisun teossa ja hoitamas-
sa esitystekniikkaa. Työskentelee yrittäjänä omassa Koboltti -nimisessä yrityksessään.

KAARINA HOLMQVIST

Paperikonservaattori AMK, HuK egyptologia. Kaarina oli mukana kongressin julkaisutyöryhmässä ja Paimion ekskursiolla. Työskentelee kiinteistökirjanpitäjänä Ovenia Oy:ssä.

NINA JOLLKONEN-PORANDER

Taidekonservaattori AMK, FM, TM. Kongressityöryhmän jäsen ja pj ensimmäiset 7kk. Nina työskentelee nykyään kuvaamataidon sijaisopettajana Teuvan yhtenäiskoulussa ja lukiossa sekä konservointiyrittäjänä.

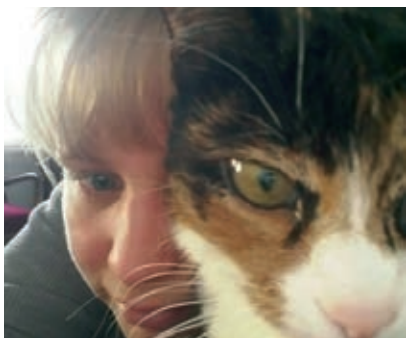
MAARIT JONES

Tekstiilikonservaattori AMK. Kongressityöryhmän puheenjohtaja, kokonaisvastuunkantaja ja sielu; il capo di tutti capi. Työskentelee konservaattorina Helsingin kaupungin-
museumissa.

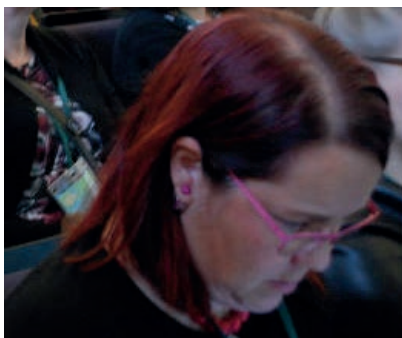
JAANA KATAJA

Tekstiilikonservaattori AMK, PKL hallituksen puheenjohtaja. Jaana oli kongressin järki ja rahakirstun vartija. Työskentelee tällä hetkellä projektipäällikkönä Kokoelmakeskus Kaakkois-Suomeen -selvityshankkeessa, on varsinaisesti tekstiilikonservaattorina Kymenlaakson museossa Kotkassa.

HENNA KOSKINEN

Tekstiilikonservaattori AMK. Henna työskenteli kongressin taloudenhoitajana ja vastasi tapahtuman rahaliikenteestä. Työskentelee tällä hetkellä yrittäjänä Arvotekstiilipalvelu Tupulatäkki Oy:ssä. (Kuvassa vasemmalla.)

MARI LENCK

Taidekonservaattori AMK, kongressin alkuvaiheen apuvoima. Työskentelee HAM Helsingin taidemuseossa.

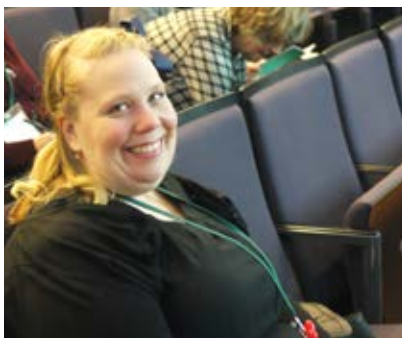
KATJA LUOMA

Rakennuspintakonservaattori YAMK. Katja vastasi mm. Presidentinlinnan ja Kansalliskirjaston ekskursioista ja osallistui kongressimateriaalin tuotantoon. Työskentelee konservattorina yrityksessä OSK Rotunda.

ANNA RAJAINMAA

Paperikonservaattori AMK. Anna oli muun muassa kongressin kätyrivastaava ja esitysteknikko sekä julkaisun monitoiminainen. Työskentelee konservattorina Helsingin kaupunginarkistossa.

MARI SAARI

Tekstiilikonservaattori AMK. Mari toimi kongressin yleissihteerinä ja listavastaavana. Tällä hetkellä Mari on opintovapaalla Rauman museon tekstiilikonservattorin toimesta ja opiskelee Jyväskylän yliopistossa museologian maisteriopintoja.

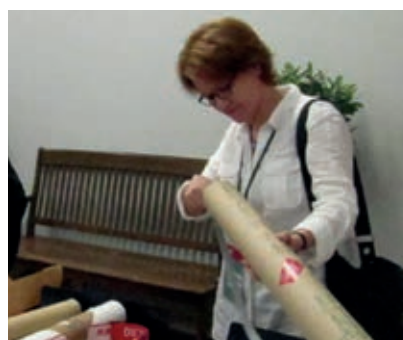
ERIKA TIAINEN

Paperikonservaattori AMK, FM Museologia. Erika työskenteli julkaisutiimissä ja vastasi mm. kongressikassien ja -passien hankinnasta sekä toimi kongressin valokuvaajana. Työskentelee konservattorina Kansallisarkistossa Helsingissä.

MARLEENA VIHAKARA

Paperikonservaattori BA. Kongressin julkaisutyöryhmän vetäjä, loppusuoralla yhdessä Annan kanssa. Oli mukana järjestelemässä Kansalliskirjaston ja Seurasaaren ekskursioita sekä auttoi Kaisua posterien parissa. Työskentelee tällä hetkellä Kansallisgalleriassa projektikonservattorina.

KAISU VOUTILAINEN

Paperikonservaattori AMK. Kaisu hoiti monipuolisesti eri rooleja kongressityöryhmässä. Hänen hommiinsa kuului mm. iltajuhlien järjestelyä, posterien esillepano sekä aineiston toimittamista julkaisuun. Työskentelee konservattorina Kansallisgalleriassa.

ME KYSYMME, ME VASTAAMME: KONGRESSITYÖRYHMÄN RYHMÄHAASTATTELU

JAANA KATAJA KYSYY...

-Liityit mukaan konservaattoriliiton toimintaan kongressin myötä, mitä uutta kokemus sinulle opetti? Miten päädyit porukkaan mukaan?

...STINA BJÖRKLUND VASTAA

-Opin matkan varrella useita käytännön asioita mm. julkaisun toimittamisesta ja taitosta. Saattaa kuulostaa kuluneelta, mutta päällimmäisenä, ja itselleni koko prosessin kannalta arvokkaimpana oppina mieleeni jäi kuitenkin yhteistyön voima. Oli hienoa kokea se, miten niin monesta yksityiskohdasta koostunut kokonaisuus rakentui saumattoman työskentelymme johdosta onnistuneeksi tapahtumaksi ja julkaisuksi. Kannustavassa, innostuneessa ja avoimessa ilmapiirissä oli helppo luottaa sekä omaan että toisten osaamiseen ja tukeen. Olin jo aiemmin ollut kiinnostunut liiton toiminnasta, mutta viimeisen ja ratkaisevan sysäyksen työryhmään liittymiseen antoi **Marleena**, joka tehokkaasti pyrki rekrytoimaan kongressin ja PKL:n

toimintaan uusia jäseniä. Kongressin myötä saamani positiivinen kokemus, ja ennen kaikkea sen myötä tapaamani ihmiset sekä mahdollisuus osallistua konservointialan kehittämiseen Suomessa, motivoivat jatkamaan liiton toiminnassa.

STINA BJÖRKLUND KYSYY...

-Olit mukana työryhmässä, kun vastaava kongressi järjestettiin Suomessa edellisen kerran vuonna 2000. Sinua voisi siis luonnehtia konkariksi tässä suhteessa. Järjestäjän näkökulmasta katsottuna, oliko sinulla aieman kokemuksen perusteella selkeä näkemys tai odotuksia tulevasta ponnistuksesta vuoden 2015 kongressin suunnittelun alkaessa? Jos oli, niin toteutuivatko ne ja, miten kenties hyödynsit aiempia kokemuksiasi?

...KAISU VOUTILAINEN VASTAA

-Viisitoista vuotta taaksepäin on pitkä aika ja tuona aikana on ehtinyt tapahtua paljon. Eli pakko sanoa, etten kovinkaan hyvin muista tuon

aikaisia tapahtumia saatikka olisin niiden perusteella omannut selkeän näkemyksen kongressityöstä ja sen vaatimuksista. Toki maalaisjärjellä pääteltynä sopi odottaa, että edessä oli haastava ja kovaa työtä vaativa työrupeama kaikille ryhmän jäsenille. Yksi merkittävä asia on kuitenkin kongressijärjestäjän kannalta viidessätoista vuodessa selkeästi muuttunut ja helpottanut työtä. Tietotekniikan käytön lisääntyminen jokapäiväiseksi työkaluksi. Ilman satojen sähköpostitse käytyjen neuvottelujen, tiedotusten, tiedustelujen, pohdintojen ja tietojen keräämisen avulla työ olisi ollut nyt aivan toisenlaista. Tätä oli viisitoista vuotta sitten paljon vähemmän. Saa nähdä, millaista tekniikkaa käyttävät hyväkseen vuoden 2030 kongressijärjestäjät!

KAISU VOUTILAINEN KYSYY...

-Toimit yhteyshenkilönä työryhmän ja konservaattoriopiskelijoiden välillä. Saimme heiltä ison työpanoksen kongressivalmisteluissa ja käytännön järjestelyissä. Kerro yhteistyöstä opiskelijoiden kanssa.

...ANNA RAJAINMAA VASTAA

-Paperikonservoinnin opiskelijat (nimesin heidät käytyreiksi, minkä he urheasti sietivät) olivat suuri apu kongressissa! Heidän opettajansa, **Päivi Ukkosen** kanssa oli jo aikaisemmin ollut puhetta yhteistyöstä, mutta omalla kohdallani homma alkoi keväällä 2015 jolloin sain tämän näkin. Mietimme millaisia tehtäviä oppilaille voidaan antaa ja sen pohjalta kirjoitin eri tehtävänkuvat auki mahdollisimman yksityiskohtaisesti: mielestäni kuka tahansa on aina helpompi saada innostumaan tehtävästään, kun he tietävät kunnolla mitä heiltä odotetaan. Tapasimme **Maaritin** kanssa opiskelijat ensimmäisen kerran syyskuun alussa 2015, eli vähän päälle kuukausi ennen kongressia. Tavoitteena oli tuolloin jakaa tehtävät ja selvittää, miten kiinnostuneita he ovat tästä hommasta: oppilaat saivat tästä opintopisteitä mutta toivoin ettei kukaan ollut mukana vain pakon sanelemana. Ei huolta, oppilaat olivat erittäin motivoituneita! Ja kun tehtävät oli jaettu, he olivat myös ihastuttavan itseohjautuvia. Kannatti todellakin kirjoittaa tehtävät auki kunnolla! Muutamia sähköposteja vaihdeltiin ja Kansallismuseolla tutustutin heidät paikkoihin, mutta muuten selvisin itse asiassa todella vähällä kätyrivastaavan hommistani. He vastasivat kongressissa kello- ja mikkityttöjen rooleista, toimivat avustajina respassa ja kiertelevät ympäriinsä kongressissa yrittäen näyttää siltä, että heiltä saa kysyä mitä tahansa. Iltajuhlassa he vahtivat narikkaa ja vieraiden skumppalasiensijotuspaikkoja. Muutamilla ekskursioilla he toimivat ”peränpitäjinä”, eli katsoivat että kaikki vieraat pysyvät ryhmän mukana eikä kukaan eksy. Varsinaisten kongressipäivien tehtävien lisäksi he pakkasivat kaikki, n. 220 kongressikasasia, mikä oli todella suuri homma pois meidän käsistämme. Olimme kaikki todella otettuja siitä miten täysillä oppilaat heittäytyivät kätyrihommiinsa!

ANNA RAJAINMAA KYSYY...

-Minkälaisia vinkkejä annat sille onnettomalle, joka 15 vuoden päästä ryhtyy seuraavan Suomessa järjestettävän kongressin kongressityöryhmän puheenjohtajaksi? Kuinka vetovastuusta selviää järjissään?

...MAARIT JONES VASTAA

-Järjissään? Vain järjetön ottaa veto vastuun...! Tiedustelin varmuuden vuoksi **Kaija Steiner-Kiljuselta** (kongressivetäjä vuosimallia 2001) että olenko hullu jos lähden veto vastuuseen? Kaija vastasi, että olet hullu ja lähde vaan. Huumori, sitkeys ja horisontissa hämmöttävä yhteinen päämäärä, niillä pärjää pitkälle. Olen iloinen, että vastuuta tarjottiin ja otin tehtävän vastaan. Ei voi kun nauraa ja olla ylpeä saavutuksesta. Vinkkejä: 1: Perheenjäsenille kannattaa jättää tuntomerkit itsestä ja kertoa milloin on aikeissa palata perheeseen, sen verran vastuu vierottaa normaalielämästä. 2: Kaksin on kivempi. Kongressityötä oli takana vajaa vuosi kun otin puheenjohtajuuden vastaan. Oli hyvin perusteltua, että **Jaana** jatkoi kongressibudjetin kanssa ja jakoi näin ollen vahvasti kongressivastuuta kanssani. Jaanan kanssa oli kiva ja luottamuksellista työskennellä. 3: Työmäärän huomioon ottaen on ensiarvoisen tärkeää ymmärtää delegoida fiksusti töitä. Monenlaisen osaamisen ja vahvuuksien tunnistaminen työtehtäviä jaettaessa on ensiarvoisen tärkeää sillä ryhmän sitoutuminen vapaaehtoistyöhön 1-2 vuodeksi on pitkä aika. Työt etenevät sykleittäin, joten henkeäkin pääsee välillä vetämään. 4: Kokousten ruokatarjoilu, satsaa niihin!

MAARIT JONES KYSYY...

-Matkan varrella huomattiin miten erilaisilla asenteilla eri työnantajat suhtautuvat kongressivalmisteluihin osallistumiseen sekä myös kongressiin osallistumiseen. Miten PKL voisi vaikuttaa siihen, että museoalan luottamustoimiin sekä konservatoriliiton järjestämiin koulutuksiin osallistuminen olisi kannustettavaa ja poikkeuksetta hyödyksi työnantajalle ja joskus jopa koko ammattikunnalle kuten kongressissa? Mistä sytyt eniten valmisteluissa?

...JAANA KATAJA VASTAA

-Aikoinaan kun minut valittiin Konservatoriliiton hallitukseen, kysyin työnantajaltani voinko käyttää työaika museoalan luottamustehtävän hoitamiseen. Vastaus oli myönteinen, niin kuin sen tulee ollakin. Me kaikki, jotka olemme mukana liiton toiminnan pyörittämisessä opimme varmasti työnantajaa hyödyttäviä taitoja istuessamme kokouksissa, joissa suunnitellaan ja tehdään konservatoriliiton toiminnan asioita. Toimintasuunnitelmat ja -kertomukset, tilinpäätös ja talousarvio, avustusten hakemiset, lehden toimittaminen ja taittaminen, koulutuspäivien ohjelman suunnittelu ja järjestäminen toistuvat työssämme vuosittain. Sen lisäksi teemme vuosittain vaihtuvia asioita toimintasuunnitelman puitteissa. Lisäksi otamme kantaa kulttuuriperinnön säilyttämiseen liittyviin kysymyksiin ja olemme mukana kansainvälisten organisaatioiden toiminnassa ja sielläkin opimme uutta osallistuessamme kansainvälisiin kokouksiin. Nyt erityisesti kongressityöryhmässä mukana olleet vievät oman kokemuksensa kautta työnantajille mahtavan tietopaketin kansainvälisen tapahtuman järjestämisestä. Työnantaja on mielestäni hölmö, jos ei mahdollista työntekijöidensä

osallistumista luottamustehtäviemme hoitamiseen. Saattaa tietysti olla, että olemme monesti turhan vaatimattomia omasta tekemisestämme ja osaamisesta, emmekä tuo taitojamme tarpeeksi ponnekkaasti esille työyhteisössämme ja siksi päädyimme tekemään asioita omalla ajalla. Mikä sekin on aivan äärettömän hieno ponnistus kaikilta meiltä. Mitä tulee jäsentemme osallistumiseen koulutuspäiviimme, haaskaa siinä mielestäni työnantaja ainutlaatuisen työntekijöiden oppimisen ja verkostoitumisen mahdollisuuden, jos ei mahdollista työntekijöiden osallistumista maksamalla matkat ja päivärahat työehtosopimusten mukaisesti. Monissa paikoissa on myös varmaan ajautettu tiettyihin toimintamalleihin, jotka vain me itse voimme uudistaa hyvällä ja asiantuntevalla toiminnallamme. Jos en olisi muinoin itse innostunut mukaan hallitukseen olisi jäänyt kokematta innostuneessa kongressityöryhmässä mukana oleminen. Vaikka viime vuoden aikana stressi hipoi jatkuvasti pilviä, oli aina mielettömän inspiroivaa hypätä Kotkasta bussiin kohti Helsinkiä ja kongressikokousta. Työryhmän innostuneisuus oli parhautta!

KATJA LUOMA KYSYY...

-Yksi kongressin näkyvimpiä asioita vieraille on luentojen sujuvuus ja toimiva tekniikka. Meillä se meni hienosti, konservaattoreilta onnistuu! Millaisia asioita opitte ja mitä kaikkea piti ottaa huomioon?

...SATU HAAPAKOSKI VASTAA

-Meillä oli kokemusta erilaisista tapahtumista ja esitystekniikan kansa toimimisesta. Myös aviomieheni on powerpointesitysten asiantuntija, sekä niiden pitämisessä, että katselus-

sa. Häneltä saimme hyviä vinkkejä ja neuvoja, mitä asioita pitäisi ennakoida. Lähdimme siitä, että tutustuimme paikan päällä olevaan tekniikkaan ja teimme sen perusteella ohjeistuksen esityksen muodosta. Pylimme tekemään hyvin yksiselitteisen ohjeistuksen ja pyysimme esitykset myös ennakkoon. Tämä sen takia ettei tulisi tilannetta, että yleisö odottaa ja esitystä ei jostain syystä saadakaan aukeamaan.

Monelle esitysten ennakkoon toimitaminen tuli kuitenkin yllätyksenä ja saimme vain muutamia esityksiä ennen tapahtumaa. Tämä johtui varmasti siitä, että on totuttu toisenlaiseen toimintatapaan. Mutta eikö välillä ole paikallaan kyseenalaistaa normeja? Näin voi vaikka löytää uusia ja ehkä jopa parempia tapoja toimia. Kaikki ei tietenkään mennyt ihan nappiin, kaikesta ennakoinnista huolimatta. Pientä säätöä ja ongelmiahan on kuitenkin aina isoissa tapahtumissa ja luulen, että suurin osa jäi yleisöltä huomaamatta. Paitsi mikki-ongelmat, joiden takia koululla ei muutama esitys kuulunut niin kuin piti. Tästä olemme pahoillamme, mutta syytämme Kansallismuseon kummitusta joka päätti yhtenä päivänä napsutella mikkejä päälle ja pois ilman mitään logiikkaa. Ensi kerralla tutustuisin tilan tekniikkaan vielä aikaisemmin, jotta esiintyjille saataisiin ohjeistukset hyvissä ajoin. Pyrkisin myös toteuttamaan esityskoneelle etäyhteyden, jolloin ei tarvitsisi juosta esiintyjien seassa laittamassa esityksiä pyörimään. Etäyhteyden avulla ne voisi näpsä kääntä suoraan omalta koneelta salin takaa. Tällöin esiintyjät saisivat tilaa ja siirtyminen esityksestä toiseen olisi sujuvampaa.

SATU HAAPAKOSKI KYSYY...

-Minkälainen prosessi oli tehdä kongressijulkaisua? Mikä oli antoisinta ja mikä oli vaikeinta?

...MARLEENA VIHAKARA VASTAA

Marleena innostui vastaamaan kysymykseen niin perinpohjaisesti, että saimmeikin aiheesta oman artikkelin, joka löytyy sivulta 22.

MARLEENA VIHAKARA KYSYY...

-Liityit kongressin julkaisutyöryhmään hieman muita myöhemmin. Mitkä olivat ne maagiset sanat millä **Anna** sai suostuteltua sinut mukaan? Entä millaista oli julkaisutyöryhmän toiminta sinun näkökulmastasi? Mitkä olivat ne parhaimmat, entä pahimmat hetket? Mitkä työt saivat sinut astumaan pois mukavuusalueeltasi ja missä kohtaa huomasit jo olemassa olevista taidoistasi olevan suuri apu työtehtävien tekemisessä?

...KAARINA HOLMQVIST VASTAA

-Tarkkoja sanoja en enää muista, mutta niihin kuuluivat ainakin sushi (eli hyvät eväät) ja mukava porukka. Muistan ajatelleeni, että ei mukaan lähtemisestä ainakaan haittaa ole, varsinkin kun teen työkseni ihan muita asioita kuin tätä omaa alaa. Sain olla mukana ihan uudenlaisessa projektissa, tavata uusia kivoja ihmisiä ja sushiakin taisin saada kerran vai kaksi. Lisäksi sain lukea ja kuulla alan uusista tuulista ja osallistua kongressiin, joka varmaankin muuten olisi ollut mahdollisuuksien, aikataulujen ja budjetin ulottumattomissa. Työryhmässä oli ihanan innostuneita ihmisiä! Tapaamiset olivat aina sen viikon kohokohta, vaikka työpäivän jälkeen saattoikin välillä väsyttää. Ne olivat ehkä niitä parhaimpia hetkiä, sen lisäksi kun sait hartaasti odottamasi vastauksen julkaisun tekstin kirjoittajalta ja kaikki meni putkeen. Ne pahimmat hetket olivat varmasti

niitä, kun ei millään olisi ehtinyt/jaksanut/pystynyt tekemään kongressiasioita ja silti ne oli puristettava jossain raossa. Tuli muun muassa istuttua pankissa jonotusnumero kourassa ja samalla tehtyä kännykällä töitä vuoroin julkaisumateriaalien ja vuoroin Driven taulukon parissa. Onneksi jonotusaika oli pitkä! Kaikenlainen esiintyminen ja vieraille ihmisille puhuminen ei ole koskaan ollut minun juttuni, ja tällaisia työtehtäviä pelkäsin eniten. Onneksi niitä ei osalleni juurikaan tullut ja niistä harvoista selvisi porukan voimalla ja onneksi kongressivieraatkin olivat ihania ja leppoisia, ei-pelottavia ihmisiä. Konservattorin tarkka silmä tuli hyvään käyttöön artikkeleiden ja lopullisen julkaisun läpikäymisessä: monta pilkkua, ylimääräistä välilyöntiä ynnä muuta pientä roskaa niistä löydettiin ja korjattiin. Kaiken kaikkiaan projekti oli hyvin mielenkiintoinen ja inspiroiva, enkä kadu mukaan lähtemistä hetkeäkään!

KAARINA HOMQVIST KYSYY...

-Olit mukana kongressin iltajuhlissa ja publi-illassa. Miten kongressivieraat ottivat nämä vapaa-ehtoiset ja vapaa-ajalla toteutetut tapahtumat vastaan? Onnistuivatko tila- ja ohjelmavalinnat, oliko osallistujia ja oliko hauskaa? Paljastuiko konservattoreiden salattu villi puoli, tutustuitko uusiin ihmisiin?

...ERIKA TIAINEN VASTAA

-Konservattoreilla on ehdottomasti villi puoli! Tämän lehden monesta kirjoituksesta käy ilmi, miten huikea iltajuhla meille oli järjestetty Hakasalmen huvilaan. Ehkä vähän varautuneen tai tiukkiuksen maineesta kärsivät konservattorit vapautuivat ja näyttelytilat täyttyivät puheenso-rinasta, naurusta ja ennen kaikkea

tanssista. Erilainen, vapautuneempi iltajuhla oli selkeästi vieraiden mieleen! Itse vietin pääosan itse kongressista jaloillani, dokumentoiden tapahtumaa kuvaamalla, ja muistan, miten kipeät jalkani olivatkaan jo ensimmäisenä iltana. Siitä huolimatta oli kyllä pakko päästä ottamaan osaa upeasta ohjelmanumerosta! Perjantain publi-illan virallisempi tapahtumapaikka oli Juttutupa Silta-saaressa. Kuulemma myös Kallion Sävelessä oli meidän porukkaa. Vaikea arvioida, kuinka paljon meitä lopulta oli. Juttutuvan Kuubalainen ilta vei muutamia mennessään ja mm. **Fernando Caceres** osoittautui varsinaiseksi parkettien partaveitseksi. Tunnelma täälläkin oli välitön ja oli mukava ehtiä jutustelemaan ihmisten kanssa, joiden kasvot olivat tulleet tutuiksi kongressin aikana, mutta silloin järjestelykiireet olivat vieneet mennessään. Juttutupa sopi mainiosti kongressista irtautumiseen ja muistan olleeni lähinnä helpottunut, väsynyt ja onnellinen, kun sain eteeni tilaamani muikut ja ison tuopin belgialaista. Moni vieras tuli kehu-maan kongressia ja itselle jäi päällimmäisenä mieleen kiitollisuus vieraita, järjestelytiimiä ja muita toimijoita kohtaan. Kongressi onnistui upeasti ja kaikki vaiva palkittiin. Ja ennen kaikkea: nyt olisi taas aikaa muulle elämälle! Kippis sille!

ERIKA TIAINEN KYSYY...

-Kongressi lukuina: kuinka paljon eri maista oli tulijoita? Entä kuinka monta annosta ruokaa ja juomaa sen aikana tarjottiin?

...MARI SAARI VASTAA

-Kongressiin osallistui 222 henkilöä 14 eri maasta. Kongressin aikana tarjottiin 600 annosta lounasta, 2000 kuppia kahvia ja 1000 annosta

kahvitarjoiluja, 230 annosta cocktail-paloja, 66 pulloa kuohuviiniä ja muutama pullo kivennäisvettä. Sekä Paimion retken maukkaat eväät 30 hengelle. Lounaista ja kahvituksista huolehti Kanresta Oy, iltatilaisuudesta ja retkieväistä Catering House of Sandwiches. Kongressin aikana juotua ja vesiannoksia ei tainnut kukaan laskea, mutta kaippa sillä janot saatiin sammutettua ;)

MARI SAARI KYSYY...

-Hoidit menestyksekkäästi kongressiin valtion kohde nro 1:n eli pressan linnan. Mitä kaikkea se vaati, että saimme heiltä hienon esityksen ja miten hoitui ekskursioretken järjestelyt? Millaisia byrokraatisia projekteja nuo olivat?

...KATJA LUOMA VASTAA

-Kongressia alettiin suunnitella erittäin hyvissä ajoin. Presidentinlinnan peruskorjaus oli tuolloin täydessä käynnissä ja itsekin olin paikalla joka päivä. Käytin lounastauolla hyväkseni mahdollisuuden keskustella aiheesta **Juha Klingbergin** kanssa, joka edusti presidentin kansliaa urakassa. Hän lupasi esittää asian kanslialle ja linnanvoudille, jotka iloksemme olivat heti mukana. Kovin suurta byrokratiaa ei siis onneksi tarvittu, vain mukavia ja rentoja ihmisiä. Tämän jälkeen asia etenikin omalla painollaan.

KONGRESSIJULKAISU - KUINKA SELLAINEN TEHDÄÄN?

“Pystyisinkö, osaisinko?” oli ensireaktion, kun **Maarit** pyysi minua kongressijulkaisun vastuuhenkilöksi syksyllä 2014. Se tuntui haasteelta ja vastuulta, joka samaan aikaan pelotti ja houkutti. Kongressijulkaisu olisi kuitenkin hieman eri juttu kuin PKL:n lehden toimittaminen... Onnistuneeseen julkaisuun tarvittaisiin hyvin yhteentoimiva porukka ja oma alkupaniikkini vaihtuikin innostukseksi, kun lehtitiimimme muut jäsenet eli **Satu, Anna** ja **Hanna-Leena Vainio** lähtivät mukaan positiivisella ”No mikä ettei!” -vastauksella.

Lähdimme kaikki liikkeelle yhtä nolasta ilman suurempaa tietämystä siitä, mitä kaikkea julkaisun tekeminen vaatisi. Ensimmäiseksi, vuoden 2015 alussa havahduimme siihen, että tarvitsimme kaikille kongressityöryhmän aiemmin valinneille esiintyjille yhtenevät kirjoitusohjeet palautuspäivämäärineen. Yksityiskohtaisten kirjoitusohjeiden määrittely sekä artikkeleille että postereille ei ollut mikään yksinkertainen prosessi, sillä kaikki siinä olevat kohdat määriteltäisiin paljon sen millainen julkaisusta tulisi; sanamäärä, rakenne, referens-

sien tyyli, kuvien määrä, laatu, CV ja niin edelleen.

Koska julkaisun tuli olla valmiina hyvissä ajoin ennen kongressin alkua, seuraava etappi oli aikatauluttaa prosessin eri osa-alueet aikajanelle ja tehdä työnjako: artikkelien ja posteritekstien palautus kirjoittajalta, milloin ja ketkä tekisivät tarkistuskierrokset, kuinka aikaisin taitto tulisi aloittaa ja kauanko se veisi? Entä missä kohtaa tekstit lähetettäisiin kielentarkistukseen, julkaisevatko kutsutut esitelmöijät artikkelinsa ja

missä muodossa? Julkaisun työvaiheisiin kuului myös ulkoasun ideointi graafikko **Roy Haapakosken** kanssa, painotalon valinta ja myöhemmin yhteistyö painotalo Libriksen kanssa, julkaisun materiaalien valinta, käsi-ohjelman luominen sekä monta muuta pähkäiltävää asiaa.

Kun julkaisun tekeminen talvella eteni, alkoi myös työn valtava määrä avautumaan. Tässä kohtaa tajusimme onneksi rekrytoida ryhmäämme lisävahvistusta: **Stinan, Erikan ja Kaarinan**. Moni asia, joita emme olleet tajunneet ottaa alussa huomioon, selkeni vasta työn edetessä talven ja kevään myötä ja ne otettiin hoidettavaksi sitä mukaan kun ne tulivat ajankohtaisiksi, ihan niin kuin muidenkin kongressitöiden kanssa. Budjetillisista syistä teimme kaiken mahdollisen työn työryhmän sisällä, esimerkiksi taitto päätettiin tehdä Annan, Stinan ja Sadun voimin graafikon suunnittelemaan taittopohjaan.

Vuoden ja julkaisun edetessä arvostukseni jäsenten eri vahvuuksia kohtaan vain kasvoi: Annan organisointi- ja aikataulutuskkyky, asioihin tarttuminen ja työryhmän vetovastuun jakaminen, Stinan ensiluokkainen tarkkuus kaikissa asioissa, tekstien kielentarkistuksen hoitaminen, Sadun kuvankäsittely- ja taittotaidot sekä lopussa julkaisun painatusvastuun jakaminen, Erikan ja Kaarinan tekstintarkistustaidot, nopeus sekä aikatauluissa pysyminen tekivät kaikki yhdessä työskentelystä onnistunutta. Parasta oli meidän kaikkien eri persoonien yhteentoimivuus sekä huomata taitojen kasvavan tekemisen myötä.

Kongressityö oli jatkuvaa mukavuusalueen ulkopuolella olemista ja kokonaisuudessaan ennen kaikkea matka itse, jatkuvaa omien hyvien ja huonojen puolien kohtaamista.

Julkaisutyöryhmän kokous käynnissä.

Henkilökohtaisesti vaikeinta kongressivalmistelujen aikana oli perhe-, työ- ja kongressityöryhmäelämän yhteensovittaminen ja siten myös julkaisun eri vaiheiden aikatauluissa pysyminen. Kongressihommat omalta osalta jäivät työ- ja perheajan ulkopuolelle, arki- ja viikonloppuilloille, ja oli todella vaikeaa välillä pyytää muilta ryhmäläisiltä apuja omien vastuiden jakamisessa, kun ei olisi halunnut tehdä lisänakituksia kenellekään. Todellinen koetinkivi oli julkaisu- ja muun kongressityön lisäksi saada kirjoitettua oma esitelmäni artikkeliksi. Maarit kutsuikin artikkelinkirjoitusprosessiani leikkisästi "tuskasyntytykseksi" ja sitä se tosiaan olikin! Tässä kohtaa, samoin kuin varsinaista esitelmää tehdessäni, julkkariyöryhmän jäsenten kärsivällisyys, joustavuus ja kannustus oli se, mikä piti minut kaiken paineen keskellä pystyssä.

Parhaimpia hetkiä julkaisun teossa olivat kaikki ne lukuisat kokoukset, jotka kestivät aina tuntikaupalla, mutta antoivat paljon innostunutta energiaa ja puhtia työhön sekä toimivat stressiterapiana. Yksi hienoimmista hetkistä oli myös se, kun näimme ensi kertaa graafikko **Roy Haapakosken** suunnitellut julkaisun ulkoasusta, hän oli mielestämme saanut hyvin kiinni toiveestamme luoda räväkkää "kick a**"-meininkiä. Ja tietenkin toinen lokakuussa, kun kaikkien kuukausien työn jälkeen saimme valmiin julkaisun ensi kertaa käsiimme! Julkaisutyö, ja kongressityö muutenkin, oli raskas mutta huikea kokemus, jota en vaihtaisi pois.

MARLEENA VIHAKARA

Julkaisutyöryhmän masterchef.

Jaamme loput kongressijulkaisut halukkaille museo- ja konservointialan toimijoille postituskulujen hinnalla.

Ota yhteyttä: pkllehti@gmail.com

Julkaisemme kongressijulkaisun myös sähköisessä muodossa tämän vuoden aikana.

presidentinlinnan ekskursio

Presidentinlinnan joulukuussa 2014 valmistuneessa peruskorjauksessa ei ollut tavoitteena palata keisariajan loistoon, vaan säilyttää tasavaltalainen arvokkuus. Eri tilojen käsittelyt ja mahdollinen palautus tiettyyn aikakauteen on tehty harkiten valittua linjaa noudattaen. Linnan eri vaiheiden historian kerrokset ovat nähtävissä. Jokainen tila kertoo palasen linnan aikaisemmasta historiasta.

Presidentinlinnan ekskursiovieraat vastaanotti linnanvouti **Anne Puonti**, joka kaikkien iloksi ehti myös luennoida kongressissamme. Pääsimme sisään Mariankadun puoleisista ovista, Mariankadun aulaan, jonka suunnitteli arkkitehti **Martti Välikangas**. Tila valmistui vuonna 1938. Aula edustaa funktionalismia,

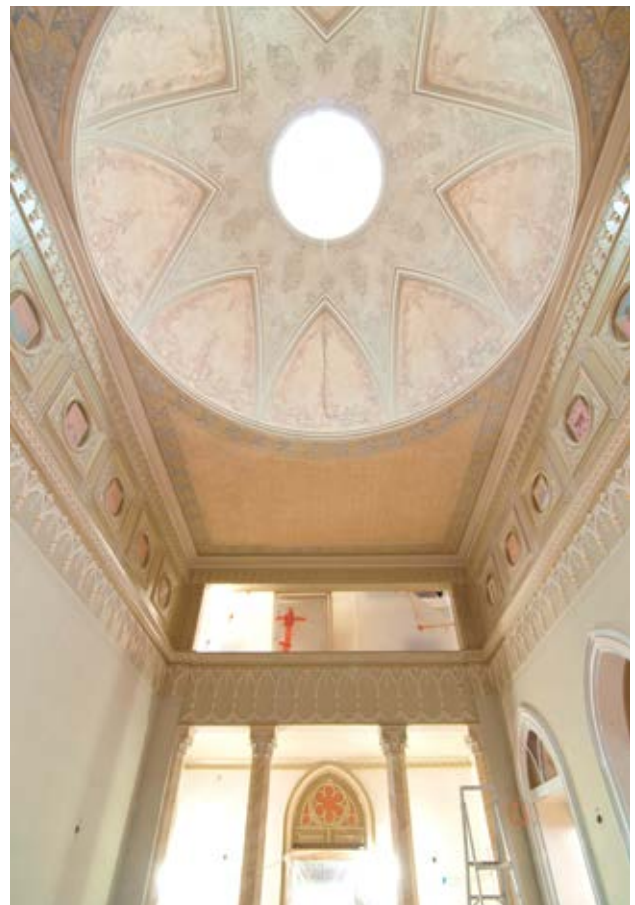
sekä huonesarjojen aikamatkallamme presidentti-instituution aikaa, josta siirryimme pikku hiljaa linnan historiassa taakse päin kohti keisarillista aikaa ja kauppias **Heidenstrauchin** kauppiastaloa. Mukana kierroksella oli Museovirastosta **Elisa Heikkilä** ja **Ulla Setälä**, jotka kertoivat antikvaarisista arvoista ratkaisujen

pohjalla. Mukana oli myös työssä mukana olleita konservattoreita, jotka kertoivat huonekaluille, tauluille ja seinille tehdyistä toimenpiteistä. Huoneet täytti iloinen puheensorina.

Mariankadun aulan viimeisimmät värivalinnat ennen peruskorjausta olivat 1970-luvulta, presidentti **Urho**

Goottilainen sali ennen restaurointia.
Kuva: Katja Luoma.

Goottilainen sali odottaa kalusteita restaurointityön valmistuttua.
Kuva: Katja Luoma.

Kekkosen ajalta. Katto oli maalattu tumman vihreäksi ja mattapintaiseksi. Väritystutkimuksen pohjalta aulaan palautettiin varhaisin löydetty väritys, joka sopi tilan arkkitehtuuriin. Kattopinta on todella suuri ja sen maalaaminen on teknisesti haastavaa. Koko katto maalattiin lämpimän savenharmaaksi kiiltävällä maalilla. Matala tila muuttui kevyeksi ja avaraksi. Tilaan sijoitettiin myös eduskunnan lahjoituksena saatu arkkitehti **J.S. Sirénin** perikunnan 1920-luvun klassismia edustava sohvakalusto, joka konservoinnin jälkeen sopii aulaan upeasti. Mariankadun aulan uusi ilme on selkeästi tilalle eduksi ja kertoi selvästi, millaiseen rakennukseen olimme päässeet vierailulle.

Aulasta siirryimme Atriumin kautta Valtiosaliin. Molemmat tilat ovat arkkitehti **Jac. Ahrenbergin** käsialaa vuodelta 1907. Valtiosalin marmoroidut pinnat ovat vuoden 1972 remontin jäljiltä, jolloin sisustuksesta vastasi **Sirkka Tarumaa**. Vuoden 2014 peruskorjauksessa suurin osa tilojen nykyisistä materiaaleista säästettiin sellaisenaan. Pintoja puhdistettiin, lattiaa hiottiin ja lakattiin, mutta suurempia konservoivia tai restauroivia toimenpiteitä ei tehty.

Valtiosalista siirryimme Ruokasaliin, jonka katon grisaillemaalaukset puhdistettiin ja retusoitui. Maalaukset on uusittu 1970-luvun peruskorjauksessa alkuperäisen mallin mukaan. Ruokasalista jatkoimme Peilisalisiin, joka edellisten tilojen tapaan säilytti peruskorjauksessa edellisen ulkoasunsa. Peilisalissa päätettiin säilyttää historiallisena kerrostumana siellä olevat koristekultaukset, vaikka ne onkin suurimmaksi osin lisätty itsenäisyyden aikana eivätkä ne kuuluneet Engelin alkuperäisiin suunnitelmiin. Tilan upeat kristallikruunut on hankittu Berliinistä 1868-1869. Kaikki Presidentinlinnan

nelisenkymmentä kristallikruunua kunnostettiin ja puhdistettiin peruskorjauksen yhteydessä palakerrallaan.

Peilisalista seuraavana oleva Goottilainen sali oli yksi suurimman muutoksen kokeneista huonetiloista. Goottilaisen salin rakennusajalta on säilynyt **Carl Ludvig Engelin** kuoleman jälkeen hänen poikansa **Carl Alexander Engelin** akvarelliluonnoksia kupoli- ja seinämaalauksista. Remontin alkaessa salin ulkoasu oli toteutettu 1970-luvulla kyseisten akvarelliluonnosten pohjalta. Engelin laveerauksissa tilan kupoli oli sininen tähtitaivas ja suippokaarien väleissä oli naisfigureja. Akvarellin mukaan medaljoneissa on kaupunki- ja maakuntavaakunoiden sijaan runoilijoiden ja filosofien rintakuvia. Suunnitelman ilmeisesti oletettiin toteutuneen, eikä tarkempia tutkimuksia seinäpinnoilla tehty.

Salin maalipinnoille tehtiin vuonna 2012 väritystutkimus, jonka yhteydessä todettiin, ettei akvarelli todennäköisesti ole koskaan toteutunut sellaisenaan. Varhaisemman maalausvaiheen palmettiaiheet koristeet muistuttivat akvarellin esittämiä seinäkoristeita. Kattomaalaukset poikkesivat huomattavasti akvarellin mallista. Kupolin ja tasakattopinnan ensimmäisen maalausvaiheen todettiin olleen kahden varhaisimman seinäkoristelun kanssa samanaikaisesti. Seinien uudelleenmaalauksen yhteydessä vanha kattomaalaus oli siis säilytetty. Restauroinnissa päätettiin palata nimenomaan toiseen vaiheeseen, sillä ensimmäisen vaiheen seinämaalauksista saatiin huomattavasti vähemmän informaatiota, eikä rekonstruktioista olisi tullut uskottavaa. Työn aikana ei löydetty myöskään medaljonkien kaupunki- ja maakuntavaakunoiden alta mitään akvarellin esittämiin rintakuviin viittaavaa. Salin konservoinnista

olivat mukana kertomassa **Kirsi Karpio** ja **Katja Luoma**.

Goottilaisen salin jälkeen siirryttiin pienempiin edustushuoneisiin, joissa näimme sekä Kansallisgallerian aarteita, että hienoja huonekaluryhmiä. Pienet salit on kaikki tapetoitu uudelleen. Ne luovat nyt ryhdikkään taustan biedermeier-/ myöhäisempire-huonekaluille. Kaikkiaan yli neljäsataa linnan huonekalua kunnostettiin peruskorjauksen yhteydessä. Huonekalujen konservoinnista ekskursiovieraille kertoi **Kimmo Oksanen**. Mukana oli myös maalauksia konservoinut **Kirsi Hiltunen** Ateneumista.

Päätimme kierroksen pääportaikkoon, joka oli yksi suurimman muutoksen kokeneista tiloista. Väritystutkimuksessa pääportaikossa ja aulassa todettiin olleen kaksi marmorointivaihetta, ensimmäinen liimamaalilla tehty marmorointi jo 1840-luvulta ja seuraava öljymaalilla toteutettu versio ilmeisesti 1800-luvun jälkipuoliskolta. Myöhäisempi marmorointikerros on jäänyt valokuvadokumentteihin 1900-luvun alkupuolella. Neljännen kerroksen lepotasanteelta löytyi täydentävissä jatkotutkimuksissa koko seinäpinnan alla säilynyt fragmenttialue, josta marmorin taidokkaat suonistukset saatiin rekonstruktioita varten hyvin näkyviin peilijaotteluineen. Löytyneiden fragmenttien pohjalta portaikkoon ja aulaan toteutettiin erittäin taidokkaasti uudet marmoroinnit. Työn toteuttaneet koristemaalarit **Tuija Salin** ja **Ritva Määttänen** valikoituivat tehtävään käsialanäytteiden mukaan. Lopputulos on kaunis ja harmoninen.

KATJA LUOMA

Kirjoittaja on rakennuspintakonservaattori YAMK ja vastasi kongressissa mm. Kansalliskirjaston ja Presidentinlinnan ekskursioista.

Tamminiemi

Tamminiemen vierailulla kuulumme talossa presidentti Kekkonen aikaan maalattujen seinäpintojen konservoinnin problematiikasta.

Vuosina 2009-2012 toteutetun peruskorjauksen aikana päätettiin muovimaalein maalatut seinäpinnat konservoida sen sijaan, että ne olisi saneerattu ja maalattu kauttaaltaan uudelleen. Tehdystä työstä meille kertoivat konservaattori **Tiina Oinonen** ja **Selja Flink**. Tamminiemen historiasta kertoi lyhyesti opas **Mervi Saarenmaa**. Nopeimmat ekskursiolaiset ehdivät pyörähtämään myös *Miss Universum 1975* -näyttelyssä. Toisena kohteena oli hurmaava huvimaja, jonka sisäseinien restauroinnista kertoi restauroija **Elina Wirkkala**.

JAANA KATAJA

Kirjoittaja on konservaattoriliiton hallituksen puheenjohtaja ja kongressityöryhmän talousvastaava.

Ekskursiolaiset Tamminiemen puistossa matkalla kohti taustalla näkyvää huvimajaa.

Huvimajan sisäseinien aikaisempia maali- ja tapettikerroksia pääsi tutkimaan tabletilla olevalla sovelluksella.

Museoiden hankintakeskus

Dahlia-sumutin

- valmistettu Japanissa, merkki Maruhachi
- materiaali kromattua messinkiä
- säädettävä hieno suihku, ei roiskeita
- käytössä suositellaan puhdistettua vettä
- tilavuus 320 cm³

tuotenumero: 24187 à 215,00 € (173,39 €)

KONGRESSI&EKSURSIO KANSALLISKIRJASTOON

Yksi kongressin ekskursiokohteista oli Kansalliskirjaston vastikään konservoinnin läpikäynyt päärakennus Engel. Kongressin yhteydessä oli kaksi esitelmää aiheesta: muuton alta tyhjennettyjen kokoelmien kahden historiallisimman kokonaisuuden muuttoprojektista sekä Engelin tilojen pylväiden konservoinnista.

Ekskursio sisälsi kaksi osuutta.

Ryhmä kokoontui ensin Kansalliskirjaston auditorioon, jossa tietoasian-tuntija ja Nordenskiöld-kokoelman kokoelmahoitaja, FT **Jaakko**

Tahkokallio kertoi kirjaston eri historiallisista vaiheista aina sen alkumetreistä Turusta, kokoelmien karttumisesta ja tuhoutumisesta, sekä yliopistokirjaston päätyemisestä Helsinkiin 1827 tapahtuneen Turun palon seurauksena. Jaakko Tahkokallio esitteli vieraille mm. pergamentti-fragmentteja Fragmenta membranea-kokoelmasta sekä sidoksia, joista vuodelta 1531 olevan Tacuini Sanitatis -nimisen inkunaabelin selkäpergamentin alla olevan pergamenttisen selkävahvikkeen Tahkokallio arvelee sisältävän mahdollisesti vanhinta Suomessa olevaa kirjoitusta ennen 1000-lukua. Ryhmä keskusteli erilaisista nondestruktiivisista tavoista tutkia pergamenttia ja sen sisältämää kirjoitusta. Tämä keskustelu poikikin myöhemmin syksyllä toteutetun yhteistyötutkimuksen Kansallis-

kirjaston, Kansallismuseon sekä Kansallisgallerian välillä. Näistä tutkimuksista Jaakko tulee kertomaan kevään 2016 aikana Scripta selecta -blogissaan.

Itse Engel-rakennuksen konservoituihin tiloihin tutustuttiin konservointia johtaneen arkkitehdin, **Kati Winterhalterin** johdolla. Engelin konservoinnin päämääränä oli paitsi eri tilojen ja niiden sisältämien pintojen konservointi, myös alkuperäisen arkkitehtuurin palauttaminen mm. kupolisalin kolmanteen kerrokseen. Paikan päällä projektin eri konservointiosuuksista kertoivat myös konservaattorit **Laura Mikkola** ja **Laura Väisänen** Kollaasista sekä **Mari Lehtinen** ja **Sanni Vuorisalo** kuustie&sorri oy:ltä, joiden esitelmät julkaisemme tämän lehden yhteydessä.

MARLEENA VIHAKARA

Kirjoittaja on kongressin julkaisutyöryhmän vetäjä.

LISÄTIETOJA:

Kansalliskirjaston konservoinnista kertova Lahja kansakunnalle- artikkeli: https://issuu.com/kansalliskirjasto/docs/kk_4-2015

Kansalliskirjasto rakennushistoriaselvitys (2011): http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/Rakennushistoriaselvitys_220911.pdf

Fragmenta membranea-kokoelma: <http://fragmenta.kansalliskirjasto.fi/>

Tacuini Sanitatis: https://helka.linneanet.fi/cgi-bin/Pwebrecon.cgi?Search_Arg=tacuini+sanitatis&SL=None&Search_Code=TALL&PID=3ht8RI_P8krLT6n8hAp_m-HU6TIY&SEQ=20160209142229&CNT=50&HIST=1

Scripta selecta-blogi: <http://blogs.helsinki.fi/scriptaselecta/>

kansalliskirjaston lukusalien holvattujen kattojen konservointityöt

Kansalliskirjaston etelä-, pohjois- ja kupolisalien sisäkattopinnat eli kaikenkaikkiaan noin 1300 m² kattopintaa konservoitiin ja restauroitiin. Puhdistus-, kiinnitys- ja retusointitestit suoritettiin syksyllä 2013, konservointityöt aloitettiin taustatutkimuksiin perustuen helmikuussa 2014 ja projekti päättyi töiden laajamittaiseen dokumentointiin kesäkuussa 2015.

Henkilömäärä vaihteli työmaalla yhdeksästä kolmeen. Työnjohtajina toimivat rakennuspintakonservaattori **Arja Sorri** ja interiööri-konservaattori **Heli Ketomäki**. Konservointitöiden ohjausryhmä kokoontui kerran viikossa ja siihen kuuluivat NCC:n edustajana konservointitöiden vastaava työnjohtaja **Taina Laeslehto**, konservointitöiden koordinaattori **Kati Winterhalter**, Museoviraston edustaja **Ulla Setälä**, arkkitehdit **Tiitta Itkonen** ja **Pauno Narjus** sekä konservaattori **Pentti Pietarila**.

Kattopinnat ovat pääasiassa 1880-luvun liimamaalia, joihin on 1950- ja 1980-lukujen korjauksissa tehty jonkin verran päällemaalauksia. Alkuperäistä, vuoden 1840 maali-pintaa ei tutkittu esiinottamalla, koska tutkimukset olisivat vahingoittaneet nyt näkyvillä olevia konservoitavia pintoja. Viitteitä kattojen alkuperäisestä värityksestä saatiin rakennekorjausten ja maalipintojen aikakartan laatimisen yhteydessä.

Konservointitöiden aikana kaikissa saleissa oli käytössä monitasoiset telineet. Ylimmät telineetasot oli eristetty, jotta rakennustöistä syntyvä pöly ei päässyt nousemaan puhdistet-

tuihin kattopintoihin. Telineiden ylätasojen kosteutta ja lämpötilaa kontrolloitiin ilmastointilaitteiden avulla.

Työ aloitettiin kuivapuhdistamalla ja kopokartoittamalla kattopinnat. Puhdistus tehtiin kaksivaiheisena sivelinpuhdistuksena hepa-suodattimella varustettua pölynimuria apuna käyttäen ja työ viimeisteltiin tarvittaessa vulkanisoidulla luonnonkumisienellä. Kopokartoituksessa käytiin kattopinta läpi kevyesti koputtamalla, jotta pohjastaan irronneet ja korjausta tarvitsevat rappausalueet voitiin paikallistaa.

Retusointeja vaatineet alueet, kuten esimerkiksi välttämättömät rakennekorjaukset ja vanhat vesivauriot häivytettiin vanhaan pintaan sopiviksi. Suurimmat korjausalueet maalattiin liimamaalilla, jonka sideaineena käytettiin eläinliimaa. Uudet paikkaukset pohjustettiin ennen maalausta ohuella japaninpaperilla, jonka päälle maalattaessa saatiin värinasta tasainen ja vältettiin vanhojen vesivaurioiden aktivoituminen. Pienempiin retusointeihin käytettiin liimamaalin sideaineena JunFunori-leväuteliimaa, joka valittiin työstettävyyden ja matan kiiltoasteen

vuoksi. JunFunori ei myöskään aiheuta kosteusjälkiä vanhaa liimamaalia retusoidessa.

Konservointityön ja dokumentoinnin apuna käytettiin **Arno de la Chapellen** valokuvista koostamia tulosteita, joihin merkittiin tehdyt toimenpiteet ja kopoalueet. Ennen ja jälkeen konservointityön pinnoista otettiin myös UV-kuvat, joista voidaan nähdä osittain aiemmat korjaukset ja uudet retusoinnit.

Kansalliskirjasto valittiin vuoden työmaaksi vuonna 2014. Seuraavan linkin takana lyhyt esittely projektista, kuvassa vilahtaa myös kattotiimin jäseniä:

https://www.youtube.com/watch?v=dHp_ZW2vXZU

KUUSTIE&SORRI OY

MARI LEHTINEN

Kirjoittaja on helsinkiläinen 41-vuotias nainen, joka on valmistunut vuonna 2010 rakennusrestauroijaksi AMK

SANNI VUORISALO

Kirjoittaja on helsinkiläinen 26-vuotias nainen, joka on valmistunut vuonna 2014 interiöörinkonservaattoriksi AMK

kansalliskirjaston kolmen pääsalin palkistojen ja kapiteelien konservointi

Kansalliskirjaston kaikkia kolmea pääsalia reunustavat kaksikerroksiset lehterit, jotka liittyvät niitä kannatteleviin korinttilais-tyyliin pylväsjärjestelmiin. Lehterien tavoin myös pylväsjärjestelmät ovat puurakenteiset. Palkiston osittain onto sisärakenne on rapattu salin ja alemman lehterin puolelta. Sitä kannattelevat pylväiden sisäiset puupilarit, joihin erillisistä valoksista koostuvat kipsikapiteelit on kiinnitetty. Kaikki rappaus- ja kipsipinnat on maalattu liimamaalilla, lukuun ottamatta palkistojen lehterien puoleisia osia, jotka on myöhemmin akrylaattimaalilla päällemaalatut.

Palkistojen ja kapiteelien konservointityö käsitti rakenteiden osalta rappaus- ja kipsiosien vaurioiden kartoituksen sekä tarvittavan vahvistuksen, korjauksen tai täydennyksen. Maalipintojen osalta työ sisälsi puhdistuksen ja tarpeelliseksi nähdyn kiinnityksen tai konsolidoinnin sekä maalinpuutoskohtien retusoinnin. Kapiteelien suurimmat rakenteelliset korjaukset oltiin tehty jo aiemmin, vuonna 2008. Nyt suoritettun konservointityön yhteydessä myös aiemmat korjauskohdat siistittiin ja restaurointimaalattiin.

Työ aloitettiin maalipinnoille tehdyillä väritystutkimuksilla sekä puhdistus- ja maalinkiinnityskokeilla. Palkistoista voitiin erottaa päätysaleissa neljä ja kupolisalissa kolme selkeää maalausvaihetta, joista viimeisin ajoittuu oletettavasti

1950-luvulle. Kapiteelit on kaikissa saleissa maalattu aluksi valkoisiksi, jonka jälkeen, oletettavasti 1880-luvulla, nykyisiin sävyihinsä. Vuosien varrella tehtyjä paikkausmaalauksia lukuun ottamatta kapiteeleja ei ole tämän jälkeen kokonaan uudelleen maalattu.

Sekä palkistojen, että kapiteelien maalipinnat olivat pölyn peittämät. Kipsikoristelistoissa ja kapiteelien koristelevien kirkkiosissa lika oli paikoin tiukemmin pintaan hiertynyttä. Liimamaalipinnat olivat maalin sideaineen heikennyttyä haurastuneet. Kupolisalin kapiteelien maalipinta hilseili. Myös muissa kapiteeleissa sekä palkistoissa maalipintaa oli joistain kohdista irronnut. Rakennuksen, ja sen myötä rakenteiden eläminen oli aiheuttanut rappaus- ja kipsipintojen halkeilua sekä kipsiosien rikkoutumista.

Liimamaalipinnat puhdistettiin irtoavasta pölystä ja liasta erilaisilla siveltimillä, jonka jälkeen pinnat käytiin läpi luonnonkumisienellä varovasti painellen. Liiallista puhdistamista vältettiin maalipinnan raskautumisen lisäksi myös esteettisistä syistä: pintojen luonnollinen patina sai jäädä näkyviin. Kupolisalin kapiteelien hilseilevää maalipintaa kiinnitettiin. Lisäksi kaikkien kapiteelien maalipintaa konsolidoitiin lehterinpuoleisilta sivuilta, jotka kirjaston käytön myötä altistuvat suuremmalle rasitukselle.

Palkistojen halkeamista suurin osa osoittautui pinnallisiksi vaurioiksi, rappausten ollessa yhä hyvin rakenteessa kiinni. Kohtia, joissa rappauspinnassa havaittiin selvää liikettä tuettiin puurakenteeseen liimaksi-ruuvi-kiinnityksillä. Joidenkin halkeamien stabilointiin riitti laasti-injektointi tai liimakittitäytöt. Yleisilmettä häiritseviä, suurimpia halkeamia kitattiin umpeen myös esteettisistä syistä. Palkistojen lehterinpuoleisilla sivuilla irronnutta rappauspintaa jouduttiin paikoin, pienissä määrin, uusimaan.

Irronneet tai rikkoutuneet kipsiosat palkistojen koristelistoissa sekä kapiteeleissa kiinnitettiin takaisin liimaamalla. Puuttuvien osien tilalle tehtiin uudet kipsivalokset. Kiinnityksiä vahvistettiin tarvittaessa bambutikuilla, ruostumattomalla terästangolla tai rautalangalla. Pienimpiä osia muotoiltiin suoraan kipsistä paikoilleen.

Lopuksi palkistojen ja kapiteelien maalinpuutosalueet sekä uudet, tehdyt korjauskohdat restaurointi-maalattiin liimamaalilla ympäröivään pintaan sopiviksi.

LAURA VÄISÄNEN

Kirjoittaja on interiööri-konservaattori (AMK) ja työskentelee Osuuskunta Konservointi ja Restaurointi Kollaasissa.

kansalliskirjaston lehterin kaiteiden konservointi – pintakäsittely ja sen ongelmat

Kansalliskirjaston kolmen salin lehterin kaiteiden sekä porraskaiteiden konservointityöt oli urakka, johon kuului pääasiassa puhdistus, viulukorjaukset ja -täydennykset, koristeosien kiinnitys ja täydennys sekä lakkapinnan täydentäminen.

Kaiteiden alkuperäinen pintakäsittely on oletettavasti ollut ranskalainen kiillotus, joko sellakalla tai sellakan ja muiden luonnonhartsien sekoituksella. Kaiteita on huollettu ajan mittaan lisäämällä pintaan vahaa, jota niissä oli paikoin erittäin runsaasti.

Vaha ja sen käyttäytyminen sellakan kanssa aiheuttikin paljon pohdintaa projektin aikana. Kaikkea vahaa olisi ollut mahdollista poistaa, koska toimenpiteiden haluttiin olevan mahdollisimman hellävaraisia olemassa olevalle lakkapinnalle. Miten alle jäävä vaha käyttäytyisi kun pintaa täydennetään sellakalla? Pieni määrä vahaa ei välttämättä aiheuttaisi ongelmia sellakan alla, mutta pidemmän ajan vaikutuksista ei ole varmuutta. Eri konservointimenetelmistä tehtiin testejä ja valitulla puhdistusmenetelmällä sekä sellakkatäydennyksellä tehty malli ei osoittanut suurempia ongelmia alla olevan vahan kanssa noin pariin kuukauteen, joten tämä linja päätettiin pitää kaikkien kaiteiden kohdalla.

Kaiteiden pinta päädyttiin puhdistamaan Centurio Möbelpolishilla, joka poisti pinttynyttä likaa sekä pehmensi vahaa. Tämän jälkeen pinta pyyhittiin vielä tarvittaessa kevyesti etanolilla. Liiallista alkoholilla puhdistamista pyrittiin välttämään, jotta vanha, melko hyvässä kunnossa oleva, lakkapinta ei vaurioituisi eikä uutta lakkaa tarvitsisi lisätä montaa kerrosta. Etanolin ja Möbel Polishin rinnalla käytettiin sylkeä nurkkakohtien ja puupaljaiden alueiden puhdistamiseen.

Puhdistuksessakin linjana oli vanhan pinnan arvostaminen ja ylipuhdistamisen välttäminen. Työtä oli silti paljon, sillä kaiteet olivat kauttaaltaan tumman, pinttyneen lian sekä pölyn peitossa. Erityisesti ikkuna-aukkojen kohdalla luonnonvalo on aikojen saatossa vaurioittanut lakkapintaa niin, että se oli osittain kulunut kokonaan pois. Tämän seurauksena lika oli päässyt imeytymään osittain suoraan puuhun, samoin kuin pintaan lisätty vaha. Näistäkin kohdista sekä likaa että vahaa saatiin poistettua yllättävän

hyvin ja näihin alueisiin lisättiin lakkaa muutama kerros enemmän kuin ehjille lakkapinnoille.

Matkan varrella puhdistusmenetelmät hieman muokkautuivat käsiteltävän alueen mukaan, mutta kokonaisuudessa noudatettiin alussa valittua linjaa. Kaikki tavoitteet saavutettiin; vauriokohdat saatiin korjattua, kaiteiden rakenne tukevoitettua kiinnitysten avulla ja puhdistus kirkasti ilmettä huomattavasti. Kaiteista tuli silminnähtävästi yhtenäisemmät ja niiden yleisilme kirkastui. Täydennetty lakkapinta myös suojaa puupintaa aikaisempaa paremmin. Lisäksi pintakäsittely on jatkossa kunnostettavissa suhteellisen helposti puupintaa vaurioittamatta, mikäli paikallisia vaurioita ilmenee.

LAURA MIKKOLA

Kirjoittaja on huonekalukonservaattori AMK ja työskentelee Osouskunta Konservointi ja Restaurointi Kollaasissa.

ĖKSKURSIO SEURASAAREN ULKOMUSEON JA RAKENNUSKONSERVVOINTI- KESKUKSEEN

Kongressin aikana oli mahdollisuus vierailla vuonna 1909 perustetussa Seurasaaren ulkomuseossa sekä museoalueen läheisyydessä sijaitsevassa, vuonna 2009 valmistuneessa rakennuskonservointikeskuksessa. Vierailun tavoitteena oli tutustuttaa osallistujat museon rakennuskokoelmaan ja erityisesti sen hoitoon sekä säilymisen turvaamiseen liittyviin seikkoihin. Museoalueelle eri puolilta Suomea tuodut puiset rakennukset ja rakennusryhmät interiööreineen edustavat eri aikakausia 1600-luvulta 1900-luvulle ja ne esittelevät varallisuudeltaan sekä sosiaaliselta taustaltaan erilaisten ihmisten elämää ja elintapoja Suomessa. Kansainvälisen vierailijaryhmän asiantuntevina oppaina toimivat ulkomuseon rakennus- ja esinekokoelmista sekä museon avoinnapidosta vastaavan Museoviraston työntekijät.

Intendentti Mikko Teräsvirta kertomassa ekskursiovieraille ulkomuseon toiminnasta ja kokoelmien historiasta. Kuva: Jani Puhakka.

Tutustumiskäynti alkoi Seurasaareen johtavan sillan päästä, missä rakennuskonservaattorit **Jani Puhakka**, **Erkka Pajula** ja **Nanna Kymäläinen** sekä ulkomuseon intendentti **Mikko Teräsvirta** toivottivat vierailijat lämpimästi tervetulleiksi. Kulku eteni viehättävän, 1700-luvun lopulla rakennetun lisalmen pappilan sekä museon vanhimman rakennuksen, Karunan kirkon (1685-1686) ohitse kulkevaa tietä kohti museoalueelle ensimmäisenä – sen perustamisvuonna 1909 – siirrettyä rakennusryhmää, Niemelän torppaa. Matkan varrella Mikko Teräsvirta kuvaili elävästi ulkomuseon ja sen rakennusten historiaa sekä museon toimintaa nykyään. Monen vieraan huomion kiinnitti mm. korkean kannon päälle rakennettu Lapin patsasaitta eli nili, jonka käyttötarkoitus sekä -tapa herättivät erityisesti mielenkiintoa.

Saavuttaessa 1700-luvun lopulla perustetun Niemelän torpan pihapiiriin, puheenvuoron otti Erkka Pajula, joka kertoi tämän useita rakennuksia käsittävän kokonaisuuden mittavasta, noin kaksi vuotta kestäneestä konservointiprojektista. Rakennusryhmän säilymisen turvaamiseksi tehtyihin toimenpiteisiin kuului mm. rakennusten tuohimalkakattojen uusimista sekä lahovaurioiden paikkaamista. Seurasaaren museo- rakennusten konservointia toteutetaan perinteisiä puurakentamisen käsityötekniikoita kunnioittaen, jolloin fyysisten rakennusten ohella konservointitoiminta ylläpitää vanhoja työmenetelmiä. Konservoinnissa panostetaan myös perinteisten materiaalien käyttöön ja hankintaan sekä materiaalitutkimukseen konservointiin liittyvän päätöksenteon tueksi ja toisaalta rakennustutkimuksellisen tiedon kartuttamiseksi.

Vieraat saivat mahdollisuuden astua Niemelän asuinrakennuksen sisälle aistiakseen sen autenttisenä säilynyt-

tä tunnelmaa. Savutuvan avoimiksi jätetyt ikkunaluukut päästivät päivän jo hämärtyessä rakennuksen sisälle hennon valon. Se sai monet pohtimaan, miten sisätila oli valaistu rakennuksen vielä ollessa asuttuna. Aitous tuntuu lisäksi tuovassa yhä tuoksuva savu. Entisajan asumistavoista muistuttava aito savun tuoksu herätti ihastusta, jopa hieman leikillistä kateutta, vastaava vaikutelma kun oli vieraiden kokemuksen perusteella tavallisemmin saavutettu ainoastaan keinotekoisien savuaromin avulla.

Niemelän torpalta suunta jatkui kohti Seurasaaren rakennuskonservointikeskusta. Kulkureitin varrella oli mahdollista tarkastella ulkopuolelta muita museorakennuksia, kuten pitkään riviin asetettuja länsi-suomalaisia aittoja ja karjalaista Pertinot-san taloa. Niin ikään uteliaisuutta herättivät Helsingin Kaivopuistosta siirretty Jusupoffin talli, etenkin sen lautaseinään maalattu tiili-imitaatio, sekä museoalueen laidalla tienristeyksessä seisova 1900-luvun alun mallia edustava puhelinkoppi.

Rakennuskonservointikeskuksessa vieraita olivat vastaanottamassa, runsaan tarjoilun kera, rakennuskonservaattori **Piritta Ernvall** sekä yliarkkitehti **Miia Perkkiö**. Ohjelmassa seurasi teeman mukaisia luentoja, joita vierailijat asettuivat kuuntelemaan, jotkut viinilasillisen, toiset lämmittävän kahvin tai teen kera. Jani Puhakan luennon aiheena oli Seurasaaren rakennuskokoelman hoito ja konservointi, Erkka Pajula kertoi lisää Niemelän torpan tuohimalkakattojen konservoinnista ja Nanna Kymäläinen avasi interiööriconservoinnin haasteita Seurasaarella esimerkkinään museon rakennuskokoelmaan kuuluva Leppälän mökki. Vieraat saivat kuulla myös museon esinekokoelmien hoidosta niiden parissa jo vuosia työskennelleen tekstiilikonservaat-

Konservaattori Erkka Pajula esittelee rakennuksen uusittua tuohimalkakattoa Niemelän torpan pihapiirissä. Kuva: Stina Björklund.

Vieraat kuuntelemassa konservaattori Jani Puhakan luentoa Seurasaaren rakennuskonservointikeskuksessa. Kuva: Jani Puhakka.

torin, **Vuokko Ahlforsin** kertomana. Tunnelma esitysten aikana oli välitön ja avoin ilmapiiri innoitti vilkkaaseen keskusteluun mm. perinteisten työmenetelmien ja materiaalien käytön ylläpitämisestä sekä rakennus- ja interiööriconservointiin liittyvistä eettisistä näkökulmista.

Ohjelman päätyttyä vieraat lähtivät vähitellen kulkemaan kohti saaren sisäänkäyntiä ja kulkuyhteyksiä kohti mannerta. Oman vivahteensa paluumatkaan antoivat Suomen syksylle tyypillinen pimeys ja tiikkusaide. Onneksi jokaiselle vieraalle oli

ekskursion aluksi jaettu taskulamppu paremman näkyvyyden ja turvallisemman kulkemisen takaamiseksi. Näin vierailijat saattoivat nauttia pääosin valaisemattomien museo- rakennusten tarkastelusta ja onnistuneesta vierailusta viimeiseen asti. Illan luentojen aiheissakin esille nousseet rakennuskokoelmien hoidon haasteet sekä arvostus hoidosta vastaavien konservaattoreiden työtä kohtaan konkretisoituivat käveltäessä vaihteleville luonnonolosuhteille altistuvien puurakenteisten, lämmittämättömien ja ainutlaatuisien museorakennusten lomassa.

STINA BJÖRKLUND

Kirjoittaja on osa julkaisu- ja taiteutyöryhmää sekä kongressityöryhmän kielipoliisi.

ΕΚΣΚΥRSIOVIERAILU HIETANIEMEN HAUTAUSMAALLE

Tutustuimme torstai iltapäivänä Hietaniemen hautausmaan hautakiviin ja -rakennelmiin. **Suvi Leukumaavaara** toimi oppaanamme ja kertoi hautamuistomerkkien konservoinnin haasteista sekä esitteli muutaman erityisen kiinnostavan kohteen.

Hietaniemen hautausmaa vihittiin käyttöön vuonna 1829 ja se on vielä tänäkin päivänä käytössä. Hautausmaalle on haudattu useita Suomen merkkihenkilöitä sekä monia taiteilijoita. Vierailulla tutustuimme hautausmaan vanhimpiin osiin. Aloitimme kierroksen Vanhan kappelin viereiseltä sisäänkäynniltä. Sieltä siirryimme Suvin opastuksella hautausmaan Vanhalle alueelle. Hautausmaalla kiersimme muutamien mielenkiintoisten hautojen luona ja näimme muutamia konservoinnin kannalta erityisen haastavia rakennelmia.

Hautausmaalla kävellessä voi välillä nähdä hautakiven, johon on kiedottu varoitustekstillä varustettua nauhaa. Näin hautausmaan työntekijät merkaavat huonokuntoisia rakennelmia, jotta yleisö osaa niitä varoa. Tämä on tärkeää, koska välillä huonokuntoiset hautarakennelmat aiheuttavat jopa vaarallisia tilanteita haudoilla kävijöille.

Huonokuntoisissa haudoissa oli monenlaisia ongelmia mm. irtonaisia ja kallistuneita hautakiviä, korrodointuneita tukirakenteita sekä värjäytymiä. Hautamuistomerkkien kuntoon vaikuttaa paljon niiden ympäristö sekä Suomen ilmasto. Suomen talvi ja varsinkin jäätyvä vesi tekee usein

Oppaamme Suvi Leukumaavaara esitteli Voitto Viron kirjoittamaa hautausmaapas-
ta "Vanha hautausmaa".

Kaatumaisillaan oleva hautakivi, joka on merkitty varoitussauhalla.

Helene Schjerfbeckin hauta.

Hautarakennelma on sammalen peitossa.

tuhojaan. Vesi aiheuttaa myös korroosiota rakennelmien metalliosissa sekä metallisissa tukirakenteissa. Myös puiden juuret siirtävät ja kallistavat hautakiviä. Kongressijulkaisuun kirjoittamassaan artikkelissa Suvi kertoo laajemmin hautamuistomerkkien erilaisista vauriotyypeistä.

Vaikeaa hautojen hoidosta tekee niiden omistussuhteiden monimut-

kaisuus. Hautausmaa on kirkon omistamaa, mutta hautapaikat kuuluvat poismenneen henkilön perikunnalle tai suvulle. Kirkko huoltaa hautausmaata, mutta ei siellä olevia hautarakennelmia. Haudan omistavalle taholle ilmoitetaan huonokuntoisesta hautamuistomerkistä, jotta he voivat järjestää sen kunnostuksen. Välillä hautojen omistus on epäselvää ja joskus omistajaa ei enää ole tai omistaja

ei välitä haudan huollosta. Tällaisissa tilanteissa on vaikeaa löytää resursseja hautamuistomerkkien korjaamiseen.

Joskus haudassa lepäävän henkilön arvostuksen ja henkilön haudan hoidon välillä on iso kontrasti. Tästä esimerkkinä Suvi esitteli **Helene Schjerfbeckin** haudan. Hän on yksi Suomen arvostetuimmista

Hautakiven risti on katkennut.

Puun juuri kasvaa hautakiven alla.

Metropolian konservoinnin opiskelijat ovat tehneet töitä erikoisen hautarakennelman kanssa. Nyt sen metalliosia tuetaan väliaikaisesti liinoin.

Hugo Simbergin hauta. Hautausmaalle on haudattu useita taiteilijoita ja muita tunnettuja henkilöitä.

Kelttiläistä tyyliä oleva erikoinen hautakivi.

taiteilijoista ja hänen teoksiaan myydään suurilla summilla. Taiteilijan hauta on kuitenkin unohdettu. Hauta on usein hoitamaton ja rikkaruohojen peitossa. Suvi kertoi, että haudalla kuitenkin käy välillä muutama henkilö siistimässä sitä. Toisaalta hauta voisi olla taiteilijan arvostajille arvokas paikka, mutta ainakin tällä hetkellä tämän arvostetun taiteilijan viimeinen leposija on unohdettu.

Suvi tekee työtä, jotta yhä useampia merkittäviä hautamuistomerkkejä saataisiin säilytettyä. Hän on selvittänyt hautojen omistussuhteita ja etsinyt niiden omistajia, jotta he voisivat huoltaa hautaa. Jos omistajia ei löydy tai heillä ei ole halua laittaa varoja hautaan, on hän pyrkinyt keräämään rahaa niiden konservointiin. Suvilla oli mielenkiintoisia ideoita käyttää yhteisöllisiä rahankeräyspalveluita, jotta kult-

tuurihistoriallisesti merkittävien hautojen konservointiin tarvittavat varat saataisiin kerättyä. Mielestäni muidenkin konservaattoreiden kannattaisi ennakkoluulottomasti käyttää erilaisia uusia palveluita ja tekniikoita konservoinnissa sekä alamme edistämisessä.

SATU HAAPAKOSKI

Kirjoittaja on osa julkaisu- ja taittotyöryhmää sekä kongressityöryhmän tekninen tuki.

Helsingin seurakunnan sivuilla on linkkejä, joista löytyy tietoa hautausmaan historiasta ja karttoja merkittävien henkilöiden ja taiteilijoiden hautojen sijainneista:

<https://www.helsinginseurakunnat.fi/hautausmaat/hietaniemi/etsitkohautaa.html>

Vaarallisesti kallistunut hautakivi, johon on kiedottu varoitusk nauha.

Hautakiven risti on hajonnut pudottuaan.

Kivinen patsas, jota on aikaisemmin konservoitu. Teokseen on käytetty laserpuhdistinta ja nyt tällä tavoin käsiteltyihin kohtiin on ilmestynyt punertava väri. Värin synty ja syy ovat kuitenkin mysteereitä.

Hautaramuistomerkki, jonka osat ovat alkaneet liikkua hitaasti pois paikoiltaan.

hautamuistomerkkien haasteellinen asema kulttuuriympäristön suojelun ja taiteen tutkimuksen välimaastossa

Olen työskennellyt viime vuosina historiallisten hautamuistomerkkien parissa. Kun kuulin Monumental Treasures -kongressista, päätin heti lähettää aiheesta abstraktin. Seurakuntien mailla sijaitsevat, usein tunnettujen tekijöiden suunnittelemat tai valmistamat muistomerkit tai varsinaiset hautaveistokset ovat yksityisomistuksen luonteen vuoksi usein hankalassa välimaastossa kulttuuriperinnön suojelun suhteen ja usein vailla hoitoa sekä syvempää taidehistoriallista tutkimusta.

Jäkälää. Kuva: Suvi Leukumaavaara.

Magnus von Wrightin hauta. Kuva: Suvi Leukumaavaara.

Suvi vetämässä ekskursiota. Kuva: Satu Haapakoski.

Suv:n esitys kongressissa.

Koska olen itse toiminut hauta-
muistomerkkihankkeessa tutkijan
(konservointi ja taidehistoria) ja
koordinaattorin roolissa, oli kong-
ressi oivallinen tilaisuus tuoda
aihetta esille laajemmin nimenomaan
konservaattoreiden ja käytännön
työn tekijöiden keskuudessa. Arve-
lin kongressiin osallistuvan myös
poikkitieteellisissä työympäristöissä
toimivia henkilöitä, joille aihepiiri oli-
si konkreettinen esimerkki eri alojen
välisen synergian luomista mah-
dollisuuksista yhteisen kulttuuripe-
rinnön hyväksi.

Toiveeni oli herättää aiheesta kes-
kustelua myös esitelmän jälkeen ja
innostaa uusia tekijöitä esimerkiksi
laajentamaan toimintaansa ulko-
veistosten – hautamuistomerkkien
– pariin. Ala tarvitsee lisää tekijöitä,
toisaalta muistomerkkien haltijoita
tulisi aktivoida ylläpitämään niitä.

Aihepiirini pääsikin kongressissa
hyvin esille, sillä minua pyydettiin
esitelmän lisäksi jalkauttamaan
osallistujia tutkimusaiheeni piiriin
vetämällä ekskursio Hietaniemen
hautausmaalla. Suostuin tähän
mielelläni, vaikkakin se tarkoitti sitä,
että en itse päässyt osallistumaan
samaa aikaan järjestettäviin muihin
mielenkiintoisiin ekskursioihin.

Kiersimme ekskursion aikana
Hietaniemen vanhimpia kortteleita
tarkastellen tyypillisiä hautamuisto-
merkkeihin liittyviä ongelmia ja jo
tehtyjä kunnostus- tai konservointi-
töitä, sekä keskustellen aiheesta va-
paasti pysähtymällä muidenkin reitin
varrella olleiden muistomerkkien
kohdilla.

Varsinaisen esityksen kysymyses-
sion lisäksi sain jo Kansallismuseolla
runsaasti kysymyksiä hihastaveta-

jiltä ja loin uusia kontakteja myös
ulkomaisten osallistujien kanssa
saaden uusia aineistoja suomalaisiin
toimintatapoihin rinnastettaviksi.
Myös ekskursion jälkeen syntyi usean
osallistujan kanssa keskustelua ja kir-
jeenvaihtoa konkreettisiinkin toimiin
johtavista hautausmaihin liittyvistä
projekteista tai niiden suunnitelmis-
ta.

Kaiken kaikkiaan osallistumiseni
kongressiin oli erityisen myönteinen
kokemus. Kiitän myös PKL:n halli-
tusta kongressiin osallistumiseen
saamastani apurahasta.

SUVI LEUKUMAAVAARA

Kirjoittaja on koulutukseltaan konservaattori ja
filosofian maisteri ja toimii vapaana (teknisen)
taidehistorian ja arkkitehtuurin tutkijana.

paimion ekskursio

Kongressivieraillamme oli ainutlaatuinen tilaisuus päästä tutustumaan **Alvar Aallon** vuosina 1929-1933 suunnittelemaan Paimion parantolaan.

Lähdimme linja-autolla Kansallismuseolta ja autossa oppaamme, Alvar Aalto -säätiön arkkitehti **Jonas Malmberg**, kertoi meille sairaalan taustoista ja historiasta sekä käsillä olevasta suunnitteluprojektista. Tällä hetkellä parantola on vajaakäytöllä ja tiloille pyritään suunnittelemaan uusia toimintoja.

Perillä Paimiossa saimme kulkea läpi sairaalan historian. Pääsimme tutustumaan erityisesti museoituihin ja varsinaisen sairaalatoiminnan lakattua tyhjentyneisiin osiin. Aallon upeat valaistusratkaisut ja osa alkuperäisistä huonekaluista oli vielä

paikoillaan. Osa päärakennuksesta on yhä käytössä ja talossa on pieniä MLL:n potilaita, joten nämä osat jätimme käymättä läpi.

Restaauraattori **Elina Riksmän** esiteli meille värianalyysityötään, jonka myötä on tarkoitus selvittää parantolan alkuperäiset seinämaalien ja materiaalien värit. Sairaalakäytössä itse rakennusta on jouduttu uudistamaan niin pinnoiltaan kuin talotekniikaltakin ja nyt on aika määrittää, mihin aiempaan ulkoasuunsa rakennus ennallistetaan ja, miten Paimion parantola saadaan parhaiten säilymään jälkipolville.

Mieleepainuvimpia kohteita vierailulta olivat keuhkosairaiden parantamiseen tarkoitettu raitisilmaterassi ja sen upea näkymä tervehdyttävään, hyvin Aaltomaiseen mäntymetsään. Vähemmän ylevöittävän elämyksen tarjosi puolestaan sairaala-alueen krematorio. Tuberkuloosi oli aikoinaan hyvinkin tappava tauti ja harva parani siitä takaisin normaalielämään.

ERIKA TIAINEN

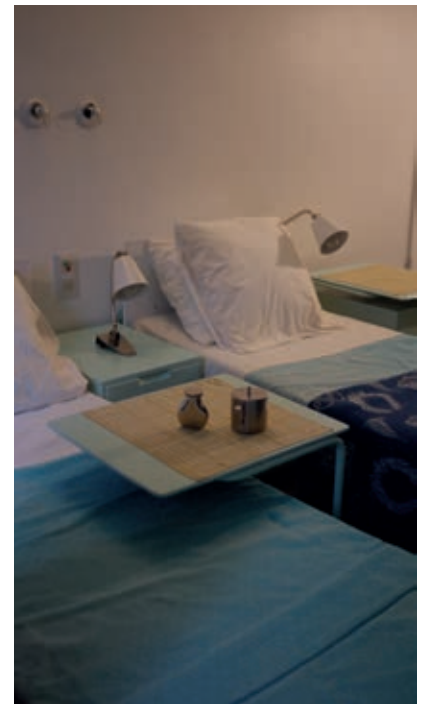
Kirjoittaja on osa kongressin julkaisutyöryhmää ja mm. tapahtuman kassivastaava.

Raittiin ilman uskottiin auttavan tuberkuloosipotilaita ja tämän kattoterassin lipan alla he saivat hoitoa.

Hätäpoistumistie on puhdasta Alvar Aaltoa.

Museoitu potilashuone alkuperäisine huonekaluineen ja valaisimineen.

Näkymä terassilta.

Elina Riksmann ja värianalyysi.

Parantolassa oli kokoelma Alvar Aallon huonekaluja ja valaisimia.

Jonas Malmberg ja varhainen versio Paimio-tuolista.

MONUMENTAL TREASURES -CONGRESS AND THE PAIMIO SANATORIUM

Being in Helsinki for a five-month internship in Kiasma and Ateneum conservation studios, I had the opportunity to join the congress committee to provide them a little help during the three congress days, especially to install the posters! Everything was perfectly organized, thanks to the dynamic and cheerful congress team.

On the excursion afternoon I had the good fortune to visit the Paimio Sanatorium that was designed by **Alvar Aalto**. We had a fascinating tour around the main spaces: the museum room, the chapel and the garden. Some of the conservation issues such as the multiple paint layers on the walls and the work done to rediscover the original tint were discussed during the tour.

Congratulations to the organizing committee for this successful congress, and to the speakers for the rewarding presentations! It was a very good opportunity for me to discover current conservation perspectives on monumental projects, especially regarding the Nordic countries.

NINA ROBIN

Writer is currently studying a Masters degree in painting conservation in Paris-Sorbonne University, France.

Main entrance of the Paimio Sanatorium. Photo: Nina Robin.

Model scale of the sanatorium in the museum room. Photo: Nina Robin.

Excursion group in the refectory. Photo: Nina Robin.

Uncovered paint layers in a corridor. Photo: Nina Robin.

Mural paintings in the chapel. Photo: Nina Robin.

pikkulauuantai-illan huumaa - kongressin iltajuhla hakasalmen huvilassa

Klo 16.00: Puheensorina täyttää Kansallismuseon auditorion kun ihmiset lähtevät valumaan ulos. Puhallan ilmaa ulos pitkään: Tuntuu että olen pidätellyt henkeä koko päivän. Kongressi on alkanut ja ensimmäisestä luentopäivästä on selvitty kunnialla. Mikrofonit toimivat, esitykset olivat kiinnostavia ja kahvia tuli juotua reilu saavillinen. Kaikki on mennyt kuten pitääkin. Vedän jälleen syvään henkeä. Iltajuhlan vuoro.

Klo 16.30

Hakasalmen huvilan sivurakennus on vallattu: meikkejä, hiuslakkaa, mekkoja, sukkahousuja, kihartimia... Kongressityöryhmä ja opiskelija-avustajat (kätyrit) laittautuvat valmiiksi, kertaavat tehtäviä, ohjeita, kulkureittejä ja illan ohjelmaa. Milloin kuohuvat viedään ylös? Joko catering on paikalla? Ketkä kantavat tuoleja?

Kuka menee ohjaamaan vieraita?

Missä on narikka ja missä WC? Onko jollakulla lainata harjaa? Kenen voileipä tämä on, saako tämän syödä?

Klo 17.30

Kun itse lopulta selviän huvilan puolelle, iltajuhlan alkuun on puolisen tuntia. Catering on jo laittanut kaiken valmiiksi. Otan valokuvia ja kiertelen

salit läpi, yritän tutustua meneillään olevan Musiikkia! -näyttelyn teksteihin ja esillepanoon mutta ajatukset ovat muualla. On jännittävää pitää kongressin iltajuhla näyttelytiloissa, museossa – odotamme paikalle saapuvaksi lähemmäs 200 ihmistä, he saavat ruokaa ja kuohuvaa, ohjelmassa on tanssia – miten Hakasalmen huvila selviää tästä kaikesta? Ainakin

Valmistautumista iltajuhlaan: apuna niin peitepuikot kuin kuohuviinitkin!

Onneksi karjalanpiirakat saatiin ilman rypytstalkoita!

tila on erilainen kongressin iltajuhlan viettoon. Juhlaa suunniteltaessa toivoimme erityisesti saavamme aikaan mukavan ja kiinnostavan tilaisuuden, jossa ihmiset voisivat ottaa rennosti. Kohta nähdään, miten suunnitelmamme onnistuu.

Klo 18.00.

Ohjaan ihmisiä nappaamaan itselleen lasin juotavaa ja mietin millä kielellä ketäkin yritän puhutella. Välillä tyydyn vain viittomaan juomapöydän puoleen ja luotan siihen, että kyllä ihmiset aina juotavan äärelle löytävät. Tunnelma on alusta alkaen juuri sellainen kuin toivoimmekin. Vieraat kiertävät katsomassa näyttelyä ja rupattelevat keskenään. Alkupuheiden aikana yritän vaivihkaa siirtyä lähemmäs salin etuosaa ja kertailen mielessäni, mitä kaikkea olen luvannut infota puheiden lopuksi vieraille. Yksi kongressityöryhmän jäsenistä kiskaisee minua hihasta: hän oli juuri saanut äidiltään tekstiviestin, että kongressimme oli mainittu uutisissa. Jumatsuikka, tästähän pitää heti kertoa kaikille! Missäköhän uutisissa siitä oli maininta? Pujottelen edelleen lähemmäs eturiviä ja kerron asiasta työryhmän puheenjohtajalle joka

arvioi aivan oikein kyseessä olevan iltakuuden kulttuuriuutiset. Kuuntelemme haltioituneina konservaattoriliiton kunniajäsenyyden saaneen **Lena Wikströmin** ja hänet esittelevän **Tuulikki Kilpisen** vuoropuhelua. Tunnelma on kepeä ja hauska. Lopuksi pääsen kertomaan koko yleisölle hetken kuuluisuudestamme iltauutisissa ja sitten ohjaan ihmiset hakemaan ruokaa – sekä valmistautumaan tanssin huumaan.

Klo 19.00.

Tätä hetkeä koko kongressityöryhmä on varmaankin jännittänyt eniten iltajuhlan suhteen. Olemme palkanneet paikalle esitanssijan, joka vetää Musiikkia! -näyttelyn teeman mukaisesti meille ”tanssitunnin” eri vuosikymmenien musiikin tahtiin, alkaen 1920-luvulta aina 1980-luvulle asti. Miten tämä otetaan vastaan? Uskaltaako kukaan lähteä tanssimaan vai piiloutuvatko vieraat rakennuksen perimmäisiin nurkkiin? **Disco Animaliksi** esittäytyvä tanssijamme **Kimmo Luukkonen** ottaa kuitenkin tilan haltuun mielettömällä energiallaan eikä osallistujien puutetta tarvitse jännittää pitkään. Parhaimmillaan tanssilattialla ovat lähes kaikki

vieraat. Varsinkin norjalaiset ottavat tanssilattian haltuun suvereenisti (eivät suomalaisetkaan kaukana takana tulleet). Kongressityöryhmän jäsenet vain virnisteleivät toisilleen. Ilta ei voisi sujua paremmin.

Klo 21.30

Iltajuhla on viety kunnialla läpi. Olemme tanssineet itsemme hikisiksi, jakaneet vesipulloja juhlakansalle, patistaneet ottamaan herkullisia tarjottavia evääksi kotimatkalalle, kierrelleet tarkistamassa että tilat ovat kunnossa ja hamstranneet loput ruuat kotiin vietäviksi. Pakkaan kassiini mekon, korkkarit, pullon jaffaa sekä sienipiirakoita ja suuntaan bussipysäkillä muiden kanssa. Keskiviikko on nyt virallisesti pulkassa ja juuri oppimieni tanssiliikkeiden siivittämänä steppailen bussilleni.

ANNA RAJAINMAA

Kirjoittaja on kongressityöryhmän kätyrivaatava, osa julkaisu- ja taittotoimistoa sekä kongressin mikrofoniaa ja yleisinfoja.

Tutustumista Musiikkia! näyttelyyn...

Disco Animal tanssittaa yleisöä.

LENA WIKSTRÖM

KUNNIAJÄSENEKSI

PKL Suomen osasto ry oli päättänyt kutsua konservaattori **Lena Wikströmin** kunniajäsenekseen. Hallitus oli kriteereissään huomionnut Lena Wikströmin ansioksi erityisesti konservointikoulutuksen käynnistämisen vuosina 1983-85, Helsingin Tuomiokirkon apostolipatsaiden konservoinnin sekä PKL Suomen osaston varapuheenjohtajuuden että NKF liittoneuvoston puheenjohtajuuden. Julkistaminen olisi osa ohjelmaa Pohjoismaisen konservaattoriliiton Helsingissä järjestettävässä kongressissa, Monumental Treasures – Preservation and Conservation, 21.-23.10.2015. Tilaisuus sopisi Lenan kotimaiseen ja kansainväliseen uraan hyvin.

Kongressitoimikunta pyysi minua esittelemään Lenan. Kannatin aloitetta lämpimästi. Tosin mielessäni arvelin, että tämä ei varmaankaan tule sujumaan niillä nuoteilla, joilla yhdistysten kunniajäsenet on tapana esitellä. Olenhan tuntenut Lenan jo vuosikymmeniä. Hänellä on luontainen vastahakoisuus kunniajäsenyyden julkistamistilaisuuden tapaisia huomionosoituksia kohtaan. Sen aistin siitä huolimatta, että hän oli hyväksynyt kunniajäsenyyden. Tarvitsin yhteistyötä Lenan kanssa voidakseni kertoa jäsenistölle ja ulkomaisille vieraille, minkälainen peloton voimapakkaus uusi kunniajäsenemme on. Kiertämisten ja kaartamisten kautta päädyimme lopulta yhteistuumin esittelymuotoon, joka olisi haastattelun ja dialogin välimuoto. Näin Lenalle jäisi viimeinen sana. Tämä artikkeli ei ole tarkka kuvaus dialogin kulusta, sillä nyt kirjoitusvaiheessa sekoittuvat tapaamiskertojen, juhlatilaisuuden ja omien muistojeni yksityiskohdat keskenään.

Aurora Karamzinin kaunis huvila kokosi kongressiväen tervetuliaisiltaan toisen kerroksen juhlasaliin, jossa kyntteliköt sädehtivät ja jokainen sai lasin kuohuvaa sisään astuessaan. Siitä tunnelma virisi vapautuneeksi jälleentapaamisten ja tutustumisten kudokseksi.

Halusin esittelyssäni hallituksen meriittilistan ohella tuoda esille Lenan erityispiirteet; lujan ja tinkimättömän konservointietiikan eetoksen. Se on ollut hänen missionsa. Sitä hän on levittänyt ympärilleen kuin veteen heitetty kivi lähettää renkaita. Etukäteen hieman huolestutti miten osaan välittää tämän tärkeän yksityiskohdan haastattelussa. Täysin turhaan, sillä Lena itse hoiti asian jo ensimmäisessä puheenvuorossaan. Hän aloitti huomauttamalla olevansa ainoa tilaisuudessa, jolla ei ole lasia kädessä. **Garry Thomson** oli opettanut hänelle jo varhain, että museotiloissa ei syödä eikä juoda. Huomautus epäilemättä heilautti läsnäolijoiden eettisen mittarin lukemat punaiselle siitä huolimatta, että museoesineistö oli tarkoin vitriinein suojattu.

TIE KONSERVAATTORIKSI

Johdatin keskustelun Lenan konservaattoriksi kouluttautumiseen, koska se oli niin erilainen kuin vuoden 1984 jälkeen virallisen konservaattorikoulutuksen saaneilla. Kun siihen aikaan kipinä konservointiin oli syttynyt, oli löydettävä museo, johon pääsisi harjoittelijaksi kokeneen konservaattorin ohjattavaksi. Lenalle harjoittelupaikka löytyi Kansallismuseosta. Samalla hän opiskeli Helsingin yliopistolla kemiaa ja arkeologiaa. Välillä hän osallistui British Museumin järjestämälle lyhytkurssille. Jatkuva itsensä kehittämisen tarve vei Lenan rautaesiripun taakse Itä-Saksaan, Weimariin, jonka hyvistä käytännöistä hän oli kuullut. Museum Ur- und Frühgeschichte oli Lenan opinahjo vuoden ajan. Tuolloin 1970-luvun Suomessa tunnettiin paremmin Neuvostoliiton ja Puolan konservaatteiden maine. Weimarista hän palasi Kansallismuseoon, jossa hänelle oli tarjolla vakinaisempi asema palkallisena työntekijänä ja viimein virkakkin. Lenan oppivuodet

Tuulikki Kilpinen (toinen vasemmalta) esittelee tuoreen PKL:n kunniajäsenen, Lena Wikströmin (vasemmalla). Kuva: Satu Haapakoski.

jatkuivat kuitenkin työjaksoina Lontoossa British Museumissa ja Pariisissa Musée les Hommés'ssa.

TYÖT ULKOMAILLA

Lena päätyi vuosiksi 1975-1982 Roomaan työskentelemään ICCROMissa. Hänet oli poimittu kurssilaisten joukosta työntekijäksi. Hän otettiin koordinoimaan jatkokoulutuskursseja. Työn etuihin kuului toimia kuuluisien konservointialan gurujen kanssa ja mahdollisuus tutustua eri puolilta maailmaa oleviin kurssilaisiin. Se oli antoisa ja kansainvälinen työpaikka, josta on ollut paljon iloa myöhemmissä elämänvaiheissa, kuten hän kertoi, niin konservoinnin kuin yksityiselämän käännteissä. Mutta seitsemän vuotta roomalaista elämäntapaa riitti. Rooman tomut tuulettiivat pitkällä maailmanympärysmatkalla.

KOULUTUSKONSULTTI

Paluu Suomeen oli tietoinen päätös, mutta Kansallismuseo ei enää tuntunut luontevalta toimipaikalta. Lena oli

jo mielessään suunnitellut yksityisen konservointiyrityksen perustamista yhdessä rakennustutkija **Mirja Kanervan** kanssa. Siitä vain tuumasta toimeen. Niin syntyivät Konservointikonsultit Ky ja myöhemmin Ars Longa Oy.

1980-luvun Suomessa konservoinnin tärkein tavoite oli saada aikaan kotimainen konservointikoulutus muiden Pohjoismaiden tapaan. Päämäärä häämötti lähellä, kun järjestettiin konservaattoreiden täydennyskoulutuskurssit jo ammatissa toimiville konservaattoreille ennen varsinaisen koulutuksen alkua. Niiden päämäärä oli kaksitahoinen. Toisaalta piti tasoittaa tieto- ja taitokuilua alkavan konservointikoulun käyneiden ja vanhan mestari/oppipoika-järjestelmällä koulutettujen väliltä, toisaalta valmentaa opettajia uuden kotimaisen koulutuksen tarpeisiin. Koulutusvalmistelut olivat tuolloin jo pitkällä. Opetusta oli määrätty hallinnoimaan Ammattikasvatushallitus. Lena kertoi Konservointikonsulttien osuuden alkaneen siten, että he ottivat yhtey-

tä Vantaan kaupunkiin, kun olivat kuulleet koulutustehtävän annetun Vantaan käsi- ja taideteollisuusoppilaitokselle. He tarjoutuivat konsulttipohjalta toteuttamaan koulutuksen aloittamisen, johon sisältyisi mm. tarpeelliset huonekalu-, laitteisto- ja materiaalihankinnat, lukujärjestys ja opettajat. Koulullahan oli rehtori, jolle konservointi oli lähes tuntematon alue. Opetussuunnitelma oli sentään olemassa neljää ensimmäistä konservointilinjaa varten. Konservointikonsultit ja Vantaan kaupunki solmivat sopimuksen syksyllä 1983.

Kevääksi 1984 Lena ja Mirja järjestivät pariviikkoisen opettajakoulutuskurssin Roomassa. Lenan suhteilla me kurssilaiset pääsimme tutustumaan sellaisiin kohteisiin, joihin vain tietyillä ammatillisilla oli pääsy. Se oli upea kokemus niin teoriaosuuden kuin tutustumiskohteidensa puolesta.

Koulu alkoi elokuun alussa 1984. Se oli suomalaisen konservoinnin merkittävin virstanpylväs. Koulutuksen valmistelu ja ensimmäinen

lukuvuosi onnistuivat esimerkillisesti Lenan ja Mirjan ohjauksessa. Konservointikonsulttien työ päättyi kevät-lukukauden jälkeen kesällä 1985. Lena ja Mirja toimivat koulussa vielä joitain vuosia tuntiopettajina. Heidän viitoittamaansa tietä oli turvallista, mutta velvoittavaa jatkaa, kun itse otin ensimmäisten oppilaiden valmistumisen vastuulleni elokuussa 1985. Pahin oli takana, mutta uudisraivajan tehtävä ei silti ollut helppo.

SINKKISTEN APOSTOLINKUVIEN SUURURAKKA 1994-1999

Lenan ja Mirjan varsinaisesta konservointityöstä näyttävin tehtävä oli Helsingin Tuomiokirkon katolle sijoitetun 12 sinkkipatsaan poistaminen, kunkartoitus, historian ja teknologian selvittäminen, konservointisuunnitelma ja toimenpiteet sekä patsaiden jälleenasennus katolle. Konservointityötä varten kaksikko oli perustanut Ars Longa Oyn. Tällaisiin projekteihinsa he tarvitsivat lisätövoimaa, joten Lena jatkoi opetustyötä jatko-

kouluttamalla metalli- ja kivikonservoinnin spesialisteja. Sinkkipatsaiden konservointi oli pitkäaikainen ja mediahuomiota kerännyt työkohde, jota Lena ja Mirja taiten selostivat radiolle, televisiolle ja lehdistölle. Se oli ajan mediahypeä. Todellisuudessa projekti oli vielä huomattavasti suurempi sisältäen Mirjan osuutena koko kirkon dokumentoinnin ja Lenan johdolla konservointiin sinkkipatsaiden lisäksi lukuisat Saksasta tuotetut kipsireliefit.

JÄRJESTÖTOIMINTA

Yksi kunniajäsenyyden tärkeistä meriiteistä oli Lenan aktiivisuus järjestötoiminnassa. Lenahan oli kuin kala vedessä kaksikielisyytensä ansiosta pohjoismaisessa yhteistyössä. Hän on monikielinen (englanti, saksa, italia, ranska), organisatiokykyinen ja tavallaan muodollinen. Lenan toiminta alkoi tietysti Pohjoismaisen konservaattoriliiton Suomen osaston toiminnasta. Lena toimi vuosia varapuheenjohtajana ja

edusti säännöllisesti Suomen osastoa NKF liittoneuvoston kokouksissa. Lenan johtajakykyjen luonnollisena seurauksena oli Liittoneuvoston puheenjohtajuus, joka päättyi 1989. Lena toimi myös ECCOn varapuheenjohtajana.

YRITTÄJÄSTÄ MUSEOKONSERVAATTORIKSI

Työpari Lenan ja Mirjan saumattoman yhteistyön päälle lankesi synkkä varjo, kun Mirja sairastui vakavasti ja kuoli vuonna 2000. Vaikka yrityksillä oli hyvä asiakaskunta, taitavat työntekijät ja uusimmat työmenetelmät hallussa, niin niiden yksin hoitaminen kävi ajan myötä raskaaksi.

Vuonna 2002 tapahtui Lenan elämässä uusi käänne, kun hän siirtyi Moderna Museetin ensimmäiseksi veistoskonservaattoriksi. Jälleen hän oli pioneeritehtävässä, nyt luomassa veistoskonservoinnin käyviä toimintoja modernin ja nykyaikaisen tarpeisiin. Lenaa arvostettiin suuresti sielläkin. Mutta koti ja perhe jäivät Suomeen. Tätä vaihetta kesti 12 vuotta, kun laiva ja lentokone kuljettivat Suomen ja Ruotsin väliä. Lena palasi kotiin eläkeläisenä 2014.

Poimimani asiat ovat merkittäviä ansioita, joista kannattaa olla ylpeä, niin Lenan itse kuin meidän muiden maamiehienä ja kollegoina. Toivottavasti saamme joskus Lenan muistelmat! Näin värikäs ja merkittävä elämäntyö on yksityiskohtaisempien faktojen arvoinen kuin tämä kursorinen esitykseni. Se on kuitenkin puutteineenkin tehty vilpittömän ihailun pohjalta.

TUULIKKI KILPINEN

Kirjoittaja on taidekonservaattori, Konservattoriliiton kunniajäsen ja IIC:n fellow-jäsen.

Yksi Tuomiokirkon apostolipatsaista helmikuussa 2016. Kuva: Anna Rajainmaa

posterilla monumental TREASURES -KONGRESSIIN

Tohtoriopiskelijana ja tulevana tutkijakonservaattorina minun tulee totuttautua konferenssisosialistumisen käytäntöihin ja muuhun tutkimuksen puitteissa tapahtuvaan julkaisutoimintaan sekä esittelemään konferensseissa tutkimusryhmieni tuloksia. Puhumattakaan oman väitöstutkimuksen puolustamisesta. Pitkä matka on vielä kuljettavana, mutta kuten sanottu ”elefanttikin syöään palasina”. Tämän mantran voimin aloitin julkaisutoimintani turvallisesti Suomessa järjestettävästä Monumental Treasures -kongressista, jossa suurin osa osallistujista oli tuttuja kollegoita. Edellinen konferenssikokemukseni on Italiasta vuodelta 2007 Pompejin kaivausalueen tutkimuksia kokoavasta konferenssista, johon osallistuimme yhdessä **Ulla Knuutisen** ja **Seppo Hornyzykyjin** kanssa posterilla. Aikaa oli siis kulunut kahdeksan vuotta ja konffakäytännöt olivat hautautuneet syvälle muiden kokemusten alle.

Työssäni tutkijakonservaattorina olen saanut kunnian osallistua

erilaisiin materiaalitutkimusprojekteihin, joista laajimman esittelyllä osallistuimme tähänkin konferenssiin. Tämä Monumental Treasures -kongressissa posterilla esitetty projekti käsittelee Arpeanum-rakennuksen porrashuoneen seinämaalauksen ja Säätytalon säätyläis-salien kattomaalausten materiaalin tunnistus- ja ikääntymistutkimuksia. Itse toimin projektissa avustavana tutkijana, johtavana tutkijana toimii FT Ulla Knuutinen.

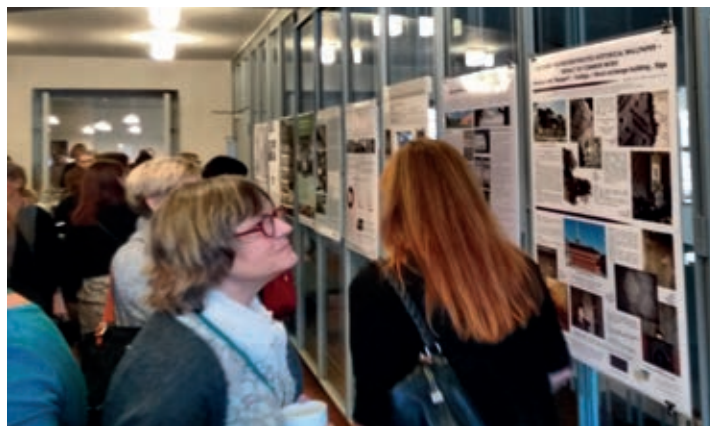
Koska tarvitsen opintoihini näyttöä julkaisutoiminnasta, sain kunnian toimia esitettävän posterin vastaavana auktorina (*corresponding author*) vaikka en vastaakaan tutkimuksista itse. Posterin tuottamiseen liittyi yllättävän paljon työtä, vaikka paljon tuloksia ja erilaisia tekstinpätkiä oli jo kasassa. Posteria varten tuli valita kuvat ja laatia tarpeeksi asiapitoinen, mutta kuitenkin kiinnostava teksti. Posterin piti myös taittaa ja painattaa. Tähän prosessiin liittyi runsain mitoin pieniä seikkoja, joita en heti osannut ottaa huomioon alkaen leik-

kausvarojen lisäämisestä alkuperäiseen tiedostoon ja taitto-ohjelman käytöstä. Kongressiin laadittiin erillinen preprint-julkaisu, johon kukin tutkimusryhmä kirjoitti lyhyen artikkelin aiheestaan.

Kongressiosallistumisen koin kovin antoisaksi ja tapahtuma oli kaikin puolin ammattimaisesti järjestetty. Aikataulut pitivät hyvin paikkansa ja puheenvuorot olivat mielenkiintoisia. Kaiken kaikkiaan olen iloinen, onnellinen ja kiitollinen siitä, että sain osallistua kongressiin PKL:n esiintyjäapurahan voimin ja kokemus ensimmäisestä osallistumisestani oli kaikin puolin pelkästään positiivinen.

HANNE MANNERHEIMO

Kirjoittaja on tutkijakonservaattori, joka tekee väitöskirjaa kulttuurihistoriallisten materiaalien tutkimuksesta Aalto-yliopistoon. Mannerheimo toimii tutkijana erilaisissa materiaalien tunnistukseen liittyvissä projekteissa mm. Kansallisgalleriassa ja Kuustie&Sorri Oy:n palveluksessa.

KONGRESSITUNNELMIA helsingistä

Osallistuin Monumental Treasures -kongressiin artikkelilla ja esityksellä, joissa kerroin yhdessä **Christina Daniellin** kanssa Jordanian Petrassa sijaitsevan Finnish Jabal Haroun Projectin arkeologisen kaivauskohteen konservoinnin haasteista. Konservattoriliitto myönsi minulle kongressin osallistumismaksun kattavan apurahan, mistä haluan esittää lämpimän kiitoksen!

Artikkelin kirjoittamisessa antoisinta oli mahdollisuus nostaa esiin näkökulmia, joita tieteellisissä julkaisuissa ja konferensseissa harvemmin käsitellään: käytännön kaivauselämää sekä kohteen sijainnin asettamia haasteita projektin logistiikalle ja konservointityön onnistumiselle. Projektin pääkon-

servattori Christina on toiminut Petrassa muissakin kansainvälisissä kaivausprojekteissa. Tämä antoi perspektiiviä tarkastella artikkelissa myös eri kansallisuuksia olevien eri alojen ammattilaisten sekä paikallisten työmiesten välisen yhteistyön sujumista. Esityksessä panostimme olosuhteiden kuvaami-

seen visuaalisesti valokuvien avulla. Kuvien läpikäyminen esitystä varten osoittautuikin nostalgiseksi matkaksi takaisin Aaronin vuorelle eikä annettuun 20 minuutin esitykseen millään saanut mahtumaan kaikkia hauskoja muistoja.

Engel aukeaa remontin jälkeen yleisölle 1.3.2016. Kuva: Susanna Eklund 2015, Kansalliskirjasto.

Kansalliskirjaston ekskursio. Kuvat: Susanna Eklund 2015, Kansalliskirjasto.

Esiintyjän näkökulmasta artikkelin työstäminen kongressityöryhmän kanssa julkaisukuntoon ja kongressiesitykseen valmistautuminen sujuivat joustavasti, vaikka monesti aineistojen toimittamisen määräpäivät tulivat melko lyhyellä varoitusajalla. Oli kuitenkin hyvä saada omat osuudet hyvissä ajoin valmiiksi. Myös mahdollisuus tarkistaa etukäteen, miltä oma esitys näytti paikan päällä, oli tervetullut ja pienten viilausten tekeminenkin onnistui vielä viime metreillä.

Kongressin ekskursiokohteet oli valittu hyvin ja olisin mielelläni osallistunut useampaankin retkeen. Valitsin kohteeksi nykyisen työni kannalta kiinnostavimman, eli Kansalliskirjaston päärakennuksen konservointi-

työmaan. Oli jännittävää kuulla tekijöiden näkökulma konservointitöihin sekä kongressiesityksissä että paikan päällä ja päästä näkemään työn tulokset omin silmin. Käytin tilaisuuden hyväkseni ottamalla valokuvia, joiden avulla kerroin työn tuloksista myös nykyisille työtovereilleni. Osallistuin myös päärakennuksen kierrosta edeltäneelle Kansalliskirjaston kokoelmista kertovalle opastukselle, joka toimi minulle tervetulleena perehdytyksenä kirjaston vanhimpaan aineistoon ja antoi mahdollisuuden verkostoitua nykyisen työpaikkani sisällä.

Olen viime vuosina työskennellyt pääasiassa konservointikentän ulkopuolella, joten oli virkistävää sukeltaa hetkeksi takaisin siihen maailmaan ja

kuulla, mitä alalla tapahtuu juuri nyt. Nautin erityisesti vanhojen kollegoiden ja ystävien näkemisestä pitkästä aikaa. Bonuksena kuulin että artikkeliamme kuvittanut aasi oli adoptoitu kongressin järjestäjien maskotiksi.

Kaiken kaikkiaan kongressin osallistuminen oli siis oikein miellyttävä kokemus. Onnittelut järjestäjille hienosti onnistuneesta tapahtumasta!

SUSANNA EKLUND

Kirjoittaja on koulutukseltaan filosofian maisteri ja rakennuskonservaattori ja työskentelee parhaillaan palvelusuunnittelijana Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluissa, erityisesti kansallisen digitaalisen kirjaston Finna.fi-palvelun parissa.

my first CONGRESS EXPERIENCE

As a conservation student for audiovisual and photographic heritage from Berlin I went to Helsinki for an internship at the Finnish Museum of Photography. Luckily the Monumental Treasures congress took place during my stay. I didn't plan in advance to visit the congress, but soon I realised that it was the most exiting and longest awaited event of the year.

I didn't really know what to expect. I have never been to a congress for conservation. And as my field of studies is modern media, including for example photography, film or video, a field which was not represented in any of the congress' topics, I got curious anyway. So without a ticket I was pleased to hear that even low budget students had the chance to listen the presentations for free, via live stream at Helsinki Metropolia University

of Applied Sciences' Conservation department. But Friday, the last day I even got a seat in the auditorium at the National Museum where the Congress actual took place. This is thanks to **Maarit Jones**, the head of the congress and my landlady, who was so busy at that time that I could earn one day by taking care of her dog **Moppe**. Which I was more than happy to do because for me it was love at the first sight when I first saw the dog.

So Moppe and I took some extra long walkies.

For me, still being busy with my studies, it was nice to gain a new perspective on the field of conservation and being reminded how wide-ranging conservation is: how conservators are working, how the work sometimes differ, what different kind of problems or questions conservators have to deal with and their individual solu-

Elisa at the pub night. Photo: No clue. It was a pub night after all.

Live stream of the congress at Metropolia. Photo: Elisa Carl.

Hietaniemi cemetery in autumn colors. Photo: Elisa Carl.

Dancing at the evening banquet. Photo: Elisa Carl.

Soma damage in grave monument at Hietaniemi cemetery. Photo: Elisa Carl.

In the auditorium of the National Museum. Photo: Elisa Carl.

tions. Small or monumental, single object or hole collection, indoor or outdoor, museum artifact or object in use. It showed me how conservation is always kind of a challenge, as there is rarely just one solution, and that conservation work holds a huge responsibility. So listening to all the presentations gave me mostly a deeper understanding of the international field of conservation itself rather than new technical aspects.

Being in the auditorium on Friday was also really exiting because I could experience the real congress atmosphere and chat with some conservators while enjoying the delicious lunch.

One thing which I will keep most in mind, is the excursion to the Hietaniemi cemetery, which I also earned with the Moppe walkies. The conservator **Suvi Leukumaavaara** showed us some forgotten grave monuments. Many of them include artistic work, which makes the graves unique artifacts. Sadly the graves are showing all sorts of deterioration. It was really interesting to see the cemetery in a completely different context. And especially because I passed the cemetery almost every day on the way to work, not seeing this monumental treasure next to me. Which probably happened to many cemeteries I have passed.

All in all I'm sure my first conservation congress wasn't the last one. To me the lasting impression of the event was, how important it is to keep in touch with the different fields of conservation. It definitely is a mutual enrichment for every conservator, regardless of the specialisation. A big thanks to Maarit and the rest of the congress team for this "ihana" experience.

ELISA CARL

Writer is a conservation student for audiovisual and photographic heritage, University of Applied Science, Berlin.

kahdeskymmenes Nkf kongressi "ulkomaalaisen" silmin

kongressin lähestymisestä ensimmäistä kertaa vasta **Maarit Jonesin** pyytäessä minua mukaan auttamaan järjestelyissä, tarkemmin sanottua ottamaan ilmoittautumisia vastaan respassa.

Täytyy sanoa, että respa-neitinä toimiminen osoittautui erittäin hyväksi diiliksi. Vastasimme tiskistä yhdessä **Salme Vanhasen** kanssa ja siinä istuessa pystyin vihdoinkin yhdistämään kasvot niihin muuttamiini nimiin, jotka entuudestaan tiesin. Muutenkin täytyy kiittää järjestelijöitä siitä, että minut otettiin mukaan "auttamaan" järjestelyissä. Lainausmerkit sen takia, että luulen että järjestelyihin osallistumisesta oli minulle enemmän hyötyä kuin mitä minusta oli apua. Suurimpana hyötynä oli ehkä se, että muita järjestäjiä seurattessa tulin tavanneeksi ihmisiä, joille tuskin olisin muuten päätenyt itseäni esittelemään. Elin siis hävyttömästi toisten siivellä koko kolme päivää.

Ennen kuin menen itse asiaan, oletan että kirjoittajan nimi tuskin on kovin monelle tuttu, siispä lyhyt esittely: nimeni on **Lea Parvio** ja alani esinekonservointi. Jos nimi ei tunnu tutulta, siihen on syynä se, että olen opiskeluni suorittanut Britanniassa, ensin kandidaatin tutkinnon Lontoossa ja myöhemmin maisterin tutkinnon Cardiffissa. En ole siis ikinä Suomessa konservointia opiskellut, enkä juuri missään työskennellytkään, mikä selittää miksi varmastikaan juuri kukaan tätä juttua lukevista ei ole minua tavannut. Tarkoitukseni onkin

nyt valottaa, mitä tällaiselle ulkopaikkakuntalaiselle jäi **Monumental Treasures** -kongressista mieleen.

Täytyy tunnustaa, että olen ulkomaila oleskeluni takia hyvin huonosti, jos ollenkaan, seurannut, mitä Suomessa konservoinnin rintamalla tapahtuu. Tämän takia saavuinkin kongressiin aikamoisena ummikkona, mitä tulee Suomalaiseen konservoinnin "skeneen". (Näin Facebook-aikana tämä kertoo tietenkin enemmän omasta laiskuudestani kuin tiedon puutteesta.) Olin myös kuullut koko

Mutta vakavasti puhuen tällaiselle "ulkomaalaiselle" Suomessa harvoin järjestettävä kongressi on kyllä arvoinen tilaisuus. Minulta kun puuttuvat Suomessa usein jo opiskeluaikana luodut suhteet ja useimmat ihmiset tapasinkin kongressin aikana ensimmäistä kertaa. Tämän takia olinkin erittäin iloinen, että minulle tarjoutui mahdollisuus osallistua kongressiin ja päästä naamaani näyttämään.

Vaikutuksen teki myös kongressissa vallinnut rento ja välitön tunnelma. Kun mielessäni vertaan kongressia

muihin kongresseihin, joihin olen Britanniassa osallistunut - puhun nyt kokemuksen syvällä rintaäänellä osallistuttuani ehkä noin kolmeen vastaavaan tapahtumaan - en muista, että missään ihmiset olisivat olleet näin helposti lähestyttäviä. Samaa kommentoivat myös aivan oikeat ulkomaalaiset, eli en ole yksin mielpiteeni kanssa. Ja nämä kommentit kuulin jo ennen kuin keskiviikon iltajuhlassa alkoi tanssikurssi. Harva voi sanoa päätyneensä kongressin aikana twistaamaan **Sarah Stanifordin** kanssa. Tai no, mistä sitä tietää millainen menijä Sarah on. Päivän päättäminen pieneen twistiin voi tietenkin olla hänelle aivan arkipäivää.

Ja viimeisimpänä muttei vähäisimpänä täytyy vielä mainita kongressiin osallistuneet ulkomaalaiset, sillä heitäkin oli runsaasti paikalla suomalaisten lisäksi. Itselleni suurimpana yllätyksenä tuli, miten suuri edustus Baltian mailla tapahtumassa oli. Ei ole näköjään matkailu ainoa mikä avartaa, näköjään myös kongressissa käynti ajaa saman asian.

Ja kun nyt ulkomaalaisista puhutaan: Pitää tähän loppuun vielä mainita perjantaipäivän aloittaneen esitelmän pitäjä, **Pieta Greaves**, joka esitteli työtään *Staffordshire Hoardin* parissa. Tämän nostan esiin vain ja ainoastaan päästäkseni puhumaan hänen edellisenä päivänä yhdessä tiiminsä kanssa voittamastaan ICON Awardsista. Eli ei muuta kuin hyvä Pieta ja tietenkin hyvä Cardiff University, jossa Pieta on maisterintutkintonsa suorittanut. Jos en vielä tullut maininneeksi niin valmistuin Pietan kanssa samalta linjalta Cardiffista. Vähän pitää aina kumminkin vetää kotiin päin vaikka kongressista olikin tarkoitus puhua ☺.

LEA PARVIO

Kirjoittaja on esinekonservaattori ja työskentelee Vaasan kaupunginmuseossa.

Konservaattorit tanssin pyörteissä.

Pieta Greaves pitämässä esitystään.

OPISKELIJAKÄTYRIT KONGRESSISSA

KÄSIKIRJOITUS: KAISA KANTANEN, MIPA PUHAKKA & ARMI TERHEMÄ

KUVITUS: MIPA PUHAKKA

PAPERIKONSERVONNIN
OPISKELIJAT OSALLISTUI-
VAT POHJOISMAISEN
KONSERVAATTORILIITON
KONGRESSIN JÄRJESTÄ-
MISEEN HELSINGIN KAN-
SALLISMUSEOLLA SYKSYLLÄ
2015.

TÄSSÄ PIENI KURKISTUS
KULISSEIHIN!

TEHTÄVÄMME ALKOI JO ENNEN
KONGRESSIA TÄYTTÄMÄLLÄ
REILU 200 KAPPALETTA
KONGRESSIKASSEJA!

KASSEIHIN TULI MM. KONG-
RESSIJULKAISU, ESITTEITÄ JA
OPPAITA, SEKÄ KIVOJA LAH-
JOJA SPONSOREILTA.

AULAKÄTYRIT JAKOIVAT
KASSIT REKISTERÖINNIN
YHTEYDESSÄ...

... JA OLIVAT KOKO KONGRES-
SIN AJAN VIERAIDEN APUNA.

KANSALLISMUSEO NATIONALMUSEUM THE NATIONAL MUSEUM OF FINLAND

sponsoroinnin ja vapaaehtoistyön avulla maaliin

Yritysyhteistyö oli kongressin osalta Konservattoriiliitolle iso menestys. Sponsorointi toi sekä silkkaa rahaa kongressin toteuttamiseen että vaikuttavuutta ja näkyvyyttä sisältöön. Museoliiton pääsihteeri **Kimmo Levä** kirjoittikin juuri Museoliiton blogissa, että *museoiden olisi viimeistään nyt suotavaa huomata sponsoritoiminnan mahdollisuudet rahoituspohjaansa monipuolistaakseen*. Konservattoriiliitto museoalan toimijana on jo napannut kiinni Levän kehotukseen. Sponsoritoiminta mahdollisti menestyksekkään kansainvälisen Monumental Treasures -kongressin järjestämisen. Sen lopullisesta budjetista rahallinen sponsorointi kattoi kaikkiaan 25%.

Kokonaisuudessaan kongressin liikevaihto on noin 67 000 €. Siitä lähes puolet katettiin osallistumis-

maksuilla, noin viidennes apurahoilla ja neljännes sponsorirahalla. Konservattoriiliiton omaa rahaa käytettiin noin 4500 €. Kongressityöryhmän ja muiden tapahtuman järjestämistä avustaneiden vapaaehtoiselle työpanokselle ei ole laskettu hintaa, työtunteja on kulunut yhteensä tuhansia. Lisäksi kongressi sai maksutta käyttöönsä keskiviikon illan iltajuhlien tilan Helsingin kaupunginmuseolta, Metropolia järjesti konservattoriopiskelijoille videoyhteyden koululle ja paperikonservoinnin opiskelijat avustivat itse kongressipaikalla. Isoin sponsori kongressille oli Suomen kansallismuseo. Auditorion vuokra kolmelta päivältä oli 7500 euron sijaan nolla euroa. Apurahan kongressille myönsivät Svenska kulturfonden (5000 €), Waldemar von Frenckell stiftelse (8000 €) ja Museoalan ammattiliitto (1000 €).

Mitä kaikkea tuolla 67 000 eurolla sitten tehtiin? Kongressipäivien lounaat ja kahvitarjoilut veivät kolmanneksen. Seuraavaksi isoin siivu meni julkaisun tekemiseen. Sen toteuttaminen, tekstien kielentarkistus ja painotyöt veloittivat yhteensä 17 200 €. Iltajuhlan catering, kuohuviinit ja esiintyjä olivat yhteensä 6300 €. Kongressin visuaalisen ilmeen, esitteen, käsi-ohjelman ja julkaisun suunnittelusta maksettiin graafikolle 4700 €. Muita kuluja tuli käsi-ohjelman ja esitteen painamisesta, nimikylteistä, kasseista, sadeviitasta ja vierailukohteiden kuljetuksista. Jokaisesta maksaneesta osallistujasta olemme myös veloitettu maksamaan Konservattoriiliiton liittoneuvostolle pienen summan. Edistimme pohjoismaisen yhteistyön sujuvuutta 1892 eurolla. Kansallismuseo sponsoroi meille auditorion, mutta ryhmätyötilasta maksoimme 1200 €. Kongressityöryhmä käytti 15:een kokoukseen, 10:een julkaisutyöryhmän kokoukseen ja yhteiseen loppukaronkkaan 3800 €. Summa sisältää matkat kokouksiin sekä siellä juodut kahvit ja syödyt pullat. Kokoustilaksi oli useimmiten sponsoroitu kongressityöryhmän vetäjän työpaikan kokoushuone. Kaikki, mitä kongressitulille tuli, myös meni. Yleishyödyllisenä yhdistyksenä kun emme voittoa saa edes tehdä.

Vapaaehtoisuus pitää yhdistyksemme pystyssä, kiitos ilmaisesta työpanoksestanne kaikille järjestelyihin osallistuneille. Kiitämme myös kongressille apurahan myöntäneitä tahoja. Kongressin yritys yhteistyö oli Konservattoriiliitolle menestys. Sponsoreiden suunnalta on kongressista saatu positiivista palautetta ja osan kanssa yhteistyö tulee myös jatkumaan. Kiitos teille kaikille!

JAANA KATAJA

Konservattoriiliiton hallituksen puheenjohtaja

PKL TIEDOTTAÄ

PKL:n kevään koulutuspäivät Tukholmassa

Kevätkokouskutsu

Apurahojen hakeminen

Raporttia lehtiudistuksesta sekä lehden nimikilpailun ratkaisu

Hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt

PKL:N KEVÄÄN KOULUTUSPÄIVÄT TUKHOLMASSA

Konservaattoriliiton kevätkoulutuspäivää vietetään Tukholmassa 17.3.2016-19.3.2016. Vuosikokous tarjoiluineen pidetään laivalla menomatkalla klo 16.30 alkaen. Ekskursiokohteina ovat Moderna museet, Kungliga Bibliotek, Vasa-museo konservaattoreiden opastamana sekä LSH:n konservointi ja kokoelmatilat Tumbassa.

Koulutuspäivistä ilmoitettiin jäsenistölle jäsentietorekisterissä oleviin sähköposteihin, konservaattorit sähköpostilistalla, konservaattoriliiton www-sivuilla sekä liiton facebook-sivuilla. Vuoden 2015 viimeisessä lehdessä koulutuspäivistä oli alustava ilmoitus.

Matkajärjestelyjen takia ilmoittautuminen koulutuspäivään päättyi jo 10.2.2016. Konservaattoriliiton maksamia paikkoja matkalle oli rajallinen määrä. Matkalle lähdetään M/S Silja Symphonyllä to 17.3.2016.

Kuva: Henrik Trygg/mediabank.visitstockholm.com

Pohjoismaisen konservattoriliiton Suomen osasto ry

Nordiska konservatorförbundets finländska sektion rf

KOKOUSKUTSU

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN KEVÄTKOKOUS

Torstaina 17. maaliskuuta 2016, klo 17

M/S Silja Symphonyn kokousosastolla

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu klo 16:30 alkaen.

TERVETULOA!

Hallitus

Apurahoja haettavaksi

Pohjoismaisen Konservaattoriliiton Suomen osasto ry myöntää jäsenilleen haettavaksi kaksi apurahaa, jotka ovat suuruudeltaan maksimissaan 250€.

Apurahat on tarkoitettu jäsenten kouluttautumiseen (seminaarit, kurssit tms.). Apurahalla voi kattaa osallistumismaksun, matkat tai majoituksen.

Apurahoja myönnetään jäsenmaksut maksaneille varsinais- ja liitännäisjäsenille. Apuraha myönnetään vuoden 2016 aikana tapahtuvaan kouluttautumiseen.

Eduksi apurahan saamiselle on: työnantaja ei maksa kouluttautumista, koulutukseen ei ole saatu muita apurahoja, saaja ei ole aikaisemmin saanut Konservaattoriliitolta apurahaa.

Hakemuksena toimii vapaamuotoinen selvitys miksi hakijalle tulisi myöntää apuraha. Sen tulee sisältää tiedot ja ohjelma tulevasta koulutuksesta sekä selvitys koulutuksen kustannuksista ja mahdollisista matka- ja majoituskustannuksista.

Kaikkien apurahan saaneiden tulee kirjoittaa koulutuksesta artikkeli Konservaattoriliiton lehteen.

Hakemukset tulee toimittaa PDF-tiedostoina jaana.nkf (at) gmail.com osoitteeseen 15.4.2016 mennessä. Päätökset apurahoista ilmoitetaan hakijoille toukokuun 2016 aikana.

Raportti lehtiudistuksesta ja uuden nimen julkaiseminen

Lehtiudistus sen kun etenee. Mitä mieltä olet tämän lehden ulkoasusta? Pitäisikö palata vanhaan vai mennä vielä rohkeammin kohti uutta? Isompi fontti? Vähemmän typeriä kuvatekstejä? Mitä puuttuu, mitä haluaisit lisää? Kevään aikana suunnittelu vihdoinkin alkaa ja otamme edelleen vastaan ideoita, erityisesti lehden sisältöön liittyen. Ehdotuksia saa lähettää osoitteeseen pkllehti@gmail.com.

Myös suuri nimikilpailumme on ratkennut: saimme ehdotuksia jäsenlehtemme uudeksi nimeksi kokonaista 0 kappaletta. Päättelimme tämän tarkoittavan sitä, että jäsenistömme mielestä lehtemme nimi, *Konservaattori*, on oikein pätevä eikä sitä kannata lähteä muuttamaan. Voimme keskustella aiheesta vielä kevätkokouksessa matkalla Tukholmaan, mutta näillä näkymin pitäydymme siis lehden nykyisessä nimessä.

hallituksen jäsenet ja toimihenkilöt

Hallitus 2016

Puheenjohtaja

Jaana Kataja
jaana.nkf(at)gmail.com

Varapuheenjohtaja

Mari Saari
mari.saari(at)outlook.com

Jäsenet

Stina Björklund
stina.karolina(at)gmail.com

Satu Haapakoski
info(at)koboltti

Maarit Jones
maarit.jones(at)hel.fi

Mari Lenck
mari.lenck(at)hel.fi

Anna Rajainmaa
arajainmaa(at)gmail.com

Marleena Vihakara
marleena.vihakara(at)gmail.com

Toimihenkilöt 2016

Taloudenhotaja

Emmi Heinonen
emmi_heinonen(at)luukku.com

Liiton laskutusosoite:

PKL
Emmi Heinonen
Vähäheikkiläntie 51 A 17
20810 Turku

Sihteeri

Kaisa Kantanen
kaisa.kantanen(at)metropolia.fi

Jäsenasiainsihteeri

Taru Mäkitalo
jasensihteeri(at)konservaattoriliitto.fi

Jäsenhakemusten postiosoite:

Konservointikilta/PKL
Sorvaajankatu 9 A
00880 Helsinki

MOK-yhteyshenkilö

Tina Lindgren
arkki(at)suomiforum.com

ECCO-yhteyshenkilö

Mari Lenck
mari.lenck(at)hel.fi

Europa Nostra-yhteyshenkilö

Katja Luoma
konservaattori(at)gmail.com

www-sivujen ylläpitäjät

Liisa Helle-Wlodarczyk
info(at)konservointihelle.fi

Pia Klaavu
pia.klaavu(at)nba.fi

Lehti

Lehden asioita koskevat sähköpostit:

pkllehti(at)gmail.com

Toimittaja

Stina Björklund

Taittaja

Satu Haapakoski

Taittaja/toimittaja

Anna Rajainmaa

Toimittaja

Erika Tiainen

Toimittaja

Marleena Vihakara

Lehden Tiedottaja

Jenniina Siira
jenniina.siira(at)helsinki.fi
pkl.tiedotus(at)gmail.com

ICOM-CC 18th Triennial Conference

Copenhagen, **Denmark**

Call for Papers

2017 will mark
ICOM-CC's
50th Anniversary

Come join the
celebration in
Copenhagen!

ICOM-CC is inviting contributions for its
18th Triennial Conference in
Copenhagen, Denmark,
on 4–8 September 2017.

Details can be found on the conference
website: www.icom-cc2017.org.

Contributions from ICOM members and
non-members are welcome*.

The deadline for abstracts of
prospective papers is **15 April 2016**.

A **call for posters** will be issued at a later date.

* The finally selected contributions will be published in the ICOM-CC Triennial Preprints.
At least one author is required to attend the conference to present and discuss the paper.